

Za redakcyę odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Administracya, Ekspedycya i Biuro Redakcyi przy
Wilhelmskajm placu pod Nr. 15.

Dziennik Poznański
wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
świętych.

Cena ogłoszeń (inzeracyi):
za pierwszą kolumnę 15 fen., — za każdą następną
kolumnę 10 fen. (wliczając w to koszt
drukowania).

Listy
do Redakcyi, Administracyi i Ekspedycyi winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI

Przedpłata kwartalna

wynosi w Poznaniu 7 marek 50 fen., w Państwie nie-
mieckim i w Austrii 9 marek 15 fen., w Belgii, Wio-
szech, Szwajcarii, Serbii, Ameryce, w Danii, Francyi,
Anglii i Szwecyi 12 marek.

Przedpłata i ogłoszenia

przyjmują się w Ekspedycyi: przedpłata przyjmują
w monarchii pruskiej oraz w państwach do związku
pocztowego niemiecko-austriackiego należących urzędy
pocztowe. W innych krajach zaś tylko nasze agentury
za których pośrednictwem (zobacz niżej) można także
przesyłać ogłoszenia do Eksp. Dziennika Pozn.

Rękopisma

nie nadysłane Redakcyi nie zwracają się i nie są one będa.

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski, Rue de Faubourg Poissre 33. — Ogłoszenia dla Dziennika przyjmuje w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2. —
W Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie: Alf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Retemeyer, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“ Behren-
strasse 24 i Central-Annoncen-Bureau der Deutschen Zeitungen, Mohrenstrasse 45. — W Bremie: E. Schlott. — W Kijowie nad Menem Daube & Comp. — W Wroclawiu Daube, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Plesze-
wie: L. Złaski.

POZNAŃ, 21 lipca.

Ukazanie się Rosyan w Rumelii a przeto po drugiej stronie Bałkanów stało się powodem wielkiego w Carogrodzie zamieszania. Zdjęty trową sułtan dał się nakłonić do usunięcia naczelnego wodza armii naddunajskiej Abdul Kerima i ministra wojny Redifa paszy, po-
stał w miejsce ministra spraw zagranicznych Savfeta paszy, Aarifego pasze, ambasadora tureckiego przy dworze wiedeńskim, i lada chwila ma podpisać dekret usu-
wający z posady w. wezyra Edhema pasze. Panika w pałacu sułtańskim doszła podobno do ostatecznych granic, padyszach nie dowierza nikomu i nikt też nie wie, jaki będzie koniec rozpoczynającego obecnie przesilenia. Jako następce Abdul Kerima wymieniał Osman pasze, komenda-
nta Widynia, i Suleimana pasze, znanego z wyprawy do Czarnogóry generała. Tymczasowo mianowano Suleimana prowizor. zastępcą Abdul Kerima. Wedle opinii korespondentów carogrodzkich powołanie Aarifego paszy jest jedynie prolegomenem do reorganizacji gabinetu w duchu zwolenników Midhada paszy. Gdyby sprawdziła się wiadomość o zupełnym w duchu powyższym przewrocie gabinetu tureckiego, — w takim razie powołanie do steru Midhada musiałoby poprzedzić usunięcie z widowni politycznej Mahmuda paszy, znanego z swej nieprzejmującości do Midhada, i z intryg, które tyle już zgotowały nieszczęście Turcji. Do charakterystyki obecnego położenia piszą z Wiednia: Odwołanie z wygnania Midhada paszy jest głównym celem wzmagającego się w Carogrodzie ruchu. Być może, iż okoliczność ta w innem postawi światło na stanowisku Aarifego paszy jak w świetle pokojowym; gdyby szło tutaj o pokój tylko, zbytecznym byłoby strącenie Savfeta paszy. O nim i bez tego obiegają ostatnimi czasami pogłoski, iż byłby pierwszym, co zreniósłby zawarcie pokoju z Rosyą nad dalsze prowadzenie wojny. Upadek Savfeta paszy wydaje się być wżem znamieniem wzmocnienia stronnictwa wojennego.

Jak bądź jednakże, trudno pogodzić się nam z myślą, iż zmiana naczelnego dowództwa w chwili, gdy wojna rozpoczęła się na dobre a na teatrze wojennym zanoszą na stanowczą bitwę, mogła zmienić sytuację wojenną na lepsze. Gdyby przynajmniej usuwając Abdul Kerima mianowano zarazem w jego miejsce stanowczo kogoś wó-
m naczelnym, — ale tak nie jest. Złożono jedynie powizorycznie w ręce Osmana paszy, dotychczasowego komendanta Widynia, ster naczelną komendy i Kala-
mianowującą komendy w toku działań wojen-
ch rzadko tylko zamierzone przynosi owoce, to po-
wójnie niebezpieczną jest każda zmiana, gdy w ślad za idzie prowizoryum. Połączone z każdą zmianą łuki i zmiany w operacyach powtarzają się po dwa-
ć, nie mówiąc nic już o tem, że nowi komendanci trzebują nieco czasu do zorientowania się w położeniu.

Abdul Kerim popełnił wiele błądów. Zaczawszy od chwili wypowiedzenia wojny, gdy zaniedbał przywrócić most pod Barbozi i obsadzić Giurgewo i Kala-
wist, aż do dnia, gdy generał Hurko przekroczył na dwóch strzeżonych miejscach Bałkany, tworząc operacye tu-
skie jeden łańcuch błędów, do których zaliczyć także musimy niedostateczne obsadzenie Sistowy, zaniedbanie perzenia z odpowiednimi siłami na przeprowadzających pod tem miastem Rosyan i szpetną kapitulacyę Ni-
opolisu. Niesłuszną jednak byłoby rzeczą przypisywać tymże błędy wyłącznie niedołęztwu szwedziwego Abdul Kerima. Część ich owszem zwałby należała na wpływy, jakie wywierało stronnictwo serajowe, na którego lele stoi szwagier sułtana, Mahmud Damad pasza, na teracye wojenne.

Z za Bałkanów dochodzi nas wiadomość o większej

bitwie, stoczonej między wojskiem rosyjskim a Turkami, w której ostatni zupełną mieli ponieść klęskę. Z Bukaresztu zaś telegrafują, że pod Sylistryą zanoszą się na walną bitwę. Rosyanie bowiem, wyparłszy z Dobruży wojska tureckie, daży za nimi w kierunku tej fortecy.

Biurowi Reutera donosi z Carogrodu, że sułtan podpisał dekret, w którym zagraża wszystkim urzędnikom, którzyby opuścili wilalet adryanopolski, najsuro-
wszemi karami a ewentualnie karą śmierci. W adryanopolskim wilaletcie nakazano pospolite ruszenie.

W izbie wyższej angielskiej toczyły się rozprawy w tych dniach nad okrucieństwami popełnianymi przez Rosyan w Turcyi, przyczem lord Stratheden zapytał: co rząd odpowiedział na notę Porty z dnia 25 stycznia roku bieżącego. Lord Granville oświadczył, iż w obec trudnego położenia chwilowego nie może wdawać się w dyskusyę nad doniesieniami Porty o okrucieństwach Rosyan. Stanley zażądał mimo to przedłożenia depesz angielskich konsułów w Turcyi donoszących o zachowaniu się wojsk rosyjskich. Hr. Derby oświadczył, że nie istnieje odpowiedź angielskiego rządu na okólnik Porty. Stanowisko neutralne Anglii wywrze zbawienny wpływ na przyszłe układy pokojowe. Żadne bowiem mocarstwo nie będzie mogło z takim wystąpić podówczas naciskiem jak to właśnie, którego siły nie zostały osłabione wojną. Anglia powiedziała wyraźnie Porcie, że nie ma liczyć na jej poparcie. Równocześnie powiadomił rząd angielski Rosyę o swych interesach. Hr. Szwałow po kilka-
krotnie oświadczył swe podziękowanie za to oświadczenie Anglii. Motywa, które spowodowały Anglię do wysłania floty do zatoki Bezik, wymienione już zostały w izbie niższej. Innym mocarstwom nie dano wyjaśnień co do tej kwestyi, bo ich nie żądają.

Oto telegram o bitwie wyżej wspomnianej:

Wiedeń, 21 lipca. Z Bukaresztu tele-
grafują do Presse: We wtorek pobił generał Hurko na czele brygad ks. Leuchtenbergskiego, ks. Mirskiego i własnej brygady Reufa pasze, który chciał z 15 batalionami przełamać stano-
wiska rosyjskie na południu Bałkanów. Turcy zupełną ponieśli klęskę. Utracili ośm dział, 4 sztandary, wiele amunicyi i obóz cały.

Z powodu zajęcia Nizarni zarość w Petersburgu sześciu tysięcy. To dojsiu tam wiadomości o zdobyciu Naczajonu, we wszystkich cerkwiach odprawiono nabo-
żeństwo dziękczynne — w soborze kazańskim znajdował się na dziękczynnej molebni w ks. Konstanty z całą rodziną. Lud zebrany przed cerkwią okrzykiwał frenetycznie: hurra.

Jak wiadomo, doniósł korespondent erzerumski Times'a z pewnego źródła, że Rosyanie wyznaczili na-
grody za każdego angielskiego oficera walczącego w szeregach tureckich dwa tysiące rubli. Środek ten rozpo-
rządzić miano głównie z powodu generała Kembał, któremu przypisują swe klęski w Azji mniejszej.

Otóż, jakkolwiek, jak wyżej powiedzieliśmy, korespondent Times'a zaręcza za autentyczność tej wiadomości, dzienniki rosyjskie przeczą jej najzupełniej, utrzymują przecież, że Rosya zapłaci nie dwa lecz dzie-
się tysięcy rubli za każdego żywego, wziętego do nie-
woli angielskiego oficera, aby ten służył za dotkany dowód wiarołomstwa Anglii i jej neutralności niesumien-
nej. Nam głoś angielskich oficerów — mówi prasa ro-
syjska — nie potrzeba, potrzeba nam tylko dowodów niesumienności i nieuczciwości Anglii.

* Dowiadujemy się, że polscy członkowie niku powiatowego poznańskiego podali petycyę do listra spraw wewnętrznych o wyjednanie rozporządze-
królewskiego, któreby w moc art. 3 ustawy o języku gdomym dozwoliło na posiedzeniach sejmiku używa-
języka polskiego.

Taką samą petycyę postanowili podać deputowani niku pow. kroboskiego.

* Przypominamy ponownie wszystkim borcom miejskim, iż listy wyborcze wyłożone po magistratach, — tu zaś w Poznaniu od dnia 15 30 włącznie bieżącego miesiąca. Niechże więc każdy borca dopilnuje się, by w rzeczonych listach nie był nięty; na to zaś jedynie skuteczny środek prze-
nie samemu list wyborczych. Kto w nich siebie nie ujdzie, winien natychmiast o zamieszczenie siebie re-
umować.

Od dokładności list wyborczych zależy rezultat sa-
ch wyborów.

* Coraz więcej organizatorów wyjeżdża Bulgary i wszystko specjaliści w sztuce gdenia. Teraz oto dowiadujemy się z dzienników ro-
jskich, że wyjeżdża tam sześćdziesięciu czterech ofice-
w gwardyi, przeznaczonych do pomocy ks. Czerkaskie-
u. Wszyscy mają zająć rozmaite urzędy; pomiędzy imi są oficerowie wszystkich pułków piechoty i jazdy, liczące jest kilku pułkowników. Zresztą wszystko, o się dzieje w Bulgaryi, dzieje się tam na ład rosyjski a zyk rosyjski jest językiem urzędowym. Bulgarzy w ca-
j tak tż zwanęj organizacji uważani są za plebs ontribuens i wcale do urzędów nie są przypuszczai-
i, z wyjątkiem zaledwie małej liczby, która się kształ-
iła w uniwersytetach rosyjskich a ztąd posiada język ojski. Zgoła tak zwane czyszczenie urzędów otychczasowych bulgarskich czyli rusyfikacya Bulgaryi pod przewodnictwem mistrza w takiej sprawie ks. Czer-
askiego odbywa się w najlepsze.

Jeszcze broszura o sprawie polskiej.

Mimo wszelkich usiłowań dyplomacyi celem ubicia zu-
pełnem milczeniem i pomijaniem sprawy polskiej, wychodzi ona na jaw i dopomina się w imię ogólnego lału i pokoju prawidłowego rozwiązania. Naturalnie, czy w czasie obecnym uregulowanie to nastąpi, czy też uda się dyplomacyi zażegnać jeszcze tę kwestyę, trudno dziś przesądzać lub jakiegdyś w tym względzie stawiać horoskopy. Środki dyplomacyi są tak niewyczerpane, że nieraz najściślejszy rachunek logiki a nawet konieczności zawodzi. Nie myślimy też tu rozwodzić się nad możliwemi w tym względzie ewentualnościami, z obo-
wiązku jedynie polskiego i dziennikarskiego zaznaczamy wszelkie objawy sprawy tej dotyczącej. Przed kilku dniami podaliśmy na tem samem miejscu wiadomość o broszurze wyszłej w Austrii, sprawę tę omawiającej; dziś przychodzi nam słów kilka powiedzieć o broszurze, również kwestyę polską się zajmującej. Wyszła ona w Brukseli u C. Muquardta a nosi tytuł: La Question d'Orient comme consequence inevitable du partage de la Pologne. Autor jej, dokładnie obe-
znany z dziejami, przedstawia rozbiór Polski jako przy-
czynę, która wywołała kwestyę wschodnią. Rozbiór ten wywrócił równowagę europejską, zgotował hegemonię

Prus i Rosyi a ztąd wytworzył ciągłą pogroźkę i obawę zatracenia swego bytu dla innych państw europejskich. Wojna turecka jest dalszym wynikiem tej nienormalności w Europie, dalszym skutkiem przewagi niemiecko-rosyjskiej. Obowiązkiem zatem innych mocarstw, obowiązkiem w imię własnego ich istnienia i pokoju europejskiego przywrócić rzeczy do dawnego stanu czyli przywrócić Polskę niepodległą a tem samem przywrócić równowagę europejską. Obowiązek podjęcia w tym względzie akcyi przedewszystkiem, wedle autora, spoczywa na Austrii; gdyby go podjąć nie chciała, gdyby złudzona chwilowemi ofiarami zysku, jakie jej przedkładał Rosya i Niemcy przy podziale Turcyi, kopałaby samoćcąc grób dla własnej egzystencyi. Po rozbirozie bowiem Turcyi Rosya z tem potężniejszą zwróciłaby się żądzą dalszych zdobyczy na Zachód a w jej pochodzie ległaby pod jej i nie-
mieckimi ciosami Austya. Tymczasem przywrócenie niepodległej Polski jak z jednej strony stworzyłoby dla Austyi wiernego i ścisłego alianta, tak z drugiej strony całą ciężkość caratu zwróciłoby na Wschód. Postawie-
nie zatem sprawy polskiej na porządku dziennym spraw europejskich, podjęcie w tym względzie akcyi jest i środkiem ratunku dla Austyi i zarazem jedynie sku-
tecznym do przywrócenia zachwianej w Europie róż-
nowagi a jednocześnie dla sprowadzenia dla niej tyle pożądanego pokoju. Rozumowania swe i wywody po-
piera autor rzeczonej broszury historycznym przedsta-
wieniem wszystkich wypadków zaszłych od rozbioru Polski i wykazuje — jak one były bezpośrednim skutkiem gwałtu na Polsce spełnionego. Praca to poważna i do-
wodząca wytrwałości sądu autora a zarazem, jak wyżej powiedzieliśmy, znajomości rzeczy.

Nie potrzebujemy dodawać, że wszelkie inne za-
łatwienie dzisiejszego krwawego zatargu i szerszego z niego rozwinięć są mogącego uważa autor za półśrodki tylko, które Europie nie dadzą pokoju a które ją trzy-
mac będą, jak dotąd, pod bronią jeno, uzbrojoną od stop do głów i zużywającą na to najżywniejsze swe soki i zasoby!

Nie pierwszy to głos podobny od samego rozbioru Polski; ciągną się one, że tak powiemy, jak nie czer-
wona przez dzieje i wypadki obecnego stulecia, a nie-
stety, jak do tej chwili, naprzorno. Czy dziś dla nich i wysłuchania ich pomyślniejsza chwila, trudno odgadnąć, niemniej wszakże nadzieję, że wreszcie padną na u-
życienny grunt a nie że wędrują na Polskę, ale, co wa-
żniejsza, że walczą na interes społeczny europejskich.

Wiadomości urzędowe.

Król nadał ustanowionym przy kolei wschodniej sekretar-
zom kolejowym Karłowi Juliuszowi Bouvain, Fryderykowi Wilhelmu Ehrenreich Kolbe i Karłowi Augustowi Ludwi-
kowi Heffner w Bydgoszczy tytuł radców obrachunkowych.

Korespondencya Dziennika Poznańskiego.

Toruń, 20 lipca.

(Procesa. — Most.)

(+ g.) Gorliwe nasze władze dbają śnać bardzo, aby sądom administracyjnym nie zabrakło roboty. Do-
nosilem wam niedawno o zatargu tutejszej policyi z na-
szem Towarzystwem naukowem, które nie może uznać za uzasadnione prawem wymagania organów policyjnych,

mnie sobie, kochany Seregely. Czy masz jakie życzenie, którebym mógł ci spełnić?

— Miałbym prośbę najpokorniejszą. Jeśli jasnie pan pozwoli, to ją powiem.

— Mów, mów, kochany Seregely. Uczynię ci, cze-
gokolwiek zażadasz, choćby to była rzecz niepodobna.

— Nie ma w tem nic niepodobnego, tylko rzecz to trochę dziwaczna. Nie dla mnie też, lecz dla kogo in-
nego. Mam się wstawić za kims, za zacyim człowie-
kiem, a właściwie za dwoma ludźmi.

— Mów tylko.

— Chcieliby widzieć się z jasnie panem.

— Niechże wejdą, jeśli tu są.

— Są, ale nie śmia wejść; obawiają się, żeby ich jasnie pan nie wygnał.

— Dla czegoż miałbym wyganiać? zwłaszcza w dniu dzisiejszym.

— Ale to ludzie tak dziwaczni.

— Któż taki?

— Biedny rak palatyn i jego narieczona.

— Co? ... Rachelka z karczym wadaszkerkiej?

Leon sam wyszedł do przedpokoju i zastał tam parę kochanków; gwałtem wciągnął ich do salonu recepcyj-
nego, co u narieczonej nie obyło się bez zawstydzenia się. Biedaczka była tak nieśmiała. Ale widząc, że jasnie pan tak grzecznie się z nimi obchodzi i nawet usiąść im kazał, rozwinął się jej języczek i wyznała, że chce się dać ochrzcić; w tym celu szuka rodziców chrzestnych, a ponieważ księżniczka była tak łaskawa przyjąć rolę chrzestnej, więc prosiłaby jasnie pana, aby również był łaskaw przyjąć rolę chrzestnego. Pan Tukmanyi zaś skorzystał z sposobności, by poprosić jasnie pana na świadka przy ślubie. Pan Tukmanyi pod wpływem no-
wej Dulcinei stał się człowiekiem wcale innym. Jego nieboszczka żona zrobiła z niego człowieka zupełnie dzikiego; to dziewczę zaś znów go ośwoiło. Cynizm i strojność, niechlujstwo i pomada, złośliwość i pokora. Był tak pięknie zamalgamowany w tym człowieku. Jego spojrzenia ukradkowe z boku na ognistą Rachelkę zdradzały, jak zakochany w jej nieszpętniej twarzy i jaki znał respekt przed jej języczkiem i zwinną rączką.

W Racheli od razu można było poznać córę se-

Komedjanci życia.

POWIEŚĆ WĘGIERSKA

M. Jókaja.

TOM V.

Diag dalszy. Zobacz nr. 294, 296, 297, 298, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 25, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 55, 56, 57, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 112, 113, 114, 115, 116, 119, 120, 122, 123, 124, 127, 128, 129, 130, 132, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 147, 148, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 163 i 164.)

Leon pomyślał, czy nie byłoby dobrze zamknąć się pokoju i nakazać hajdukowi, aby dziś nikogo już nie puszczał, choćby przybywali najwięksi panowie.

Wielkich panów zresztą łatwo się pozbyć. Ale y przybędą biedni włościanie z Getzetlenu, czyż mo-
aby im powiedzieć: „Ruszaćcie sobie, przybądźcie inną-
żal!”

Nie, — tych trzeba wpuścić. Dla nich widok obli-
a jego równy widokowi słońca; spodziewają się bogo-
awienstwa i używającej rosy z uśmiechu jego; dają-
arę słowom jego, budują na jego wyrazie twarzy i
łubić się z tego będą, gdy powrócą do domu, że ja-
nie pan, którego na swych barkach wzniesli w górę, ra-
ył łaskawie uśmiechać się do nich.

Pan Nagy Janosz powitał nowego żupana w imieniu
zetelan, pan Czajkosz w imieniu Batorzan.

Słowa, które imi doń przemawiali, były to słowa pro-
sowa rzetelne i otwarte a wymawiali je w imie-
u ludu.

Przyniesli mu także podarek, księgę pięknie opra-
ną, której karty były zapisane wielkiem i niezgrabnem

pismem, jak pismo dzieci uczących się pisać między dwo-
ma liniami.

Szczególniejsze album to było zapisane przez dwie-
ście dzieci, które osierociałe, opuszczone pozabierano z drogi i poumieszczano w ochronkach, które założono z okoliczności wyboru Leona na posta. Jedno tylko było życzenie, powtórzone przez dwieście dzieciaków osie-
rociatych, a pierwszy i ostatni wiersz tego życzenia brzmiał:

„Bądź błogosławion po wsze czasy!”

Gdyby tylko ten pierścionek nie leżał pomiędzy temi wierszami!...

Tuż po deputacyi wyborców przybyła inna korp-
racya.

Trzeba było i tej dać przystęp.

Dawni koledzy biurowi przynieśli mu puhar srebrny w podarku.

Leon uściśnął im ich po kolei szczerze i serdecznie, naklonie wypalił na perę:

— Na cóż wam robić sobie koszt dla mnie? Gdy-
byście mi byli przynieśli szklanicę do piwa w podarku, byłoby tego dosyć. Kto bierze podarunki od biednych urzędników, nie lepiej sobie postępuje, jak gdyby kradł ozdoby z ołtarza.

Poczem mówca deputacyi opowiadał, jako wielu skła-
dało się na ten podarek. Nawet oddziwni nie chciał być gorszym od drugih, nawet pocziwy Kakadu żelazny ofiarował na ten cel sztukę srebrną i poleciał złotnikowi, aby ją oprawił w puhar.

Co za pamięć!

Tymczasem od Alienora Nornensteina także nadeszło pudełeczko; przy niem bilecik tego brzmienia:

„Pozdrowia cię i życzy wieku długiego i szczęśli-
wości twój wierny Alienor.”

W pudełeczku była statuetka z porcelany japońskiej. Młoda, piękna postać kobieca z złotym na głowie dya-
demem, z płaszczem na ramionach purpurowym, z zło-
tém jabłkiem w ręku, przywdziana w suknię niebieską o złocistych kwiatach. Tylko oczy podługie zdradzały piękność japońską.

— Cóżby to mogło wyobrazić? — pytali ciekawi goście.

A Leon raz jeszcze skłamał:

— Nie wiem.

Bo jakoś nie wypadało powiedzieć im, co mu było wiadomo, że to wizerunek japońskiej bogini miłości, jaki zwykło się posyłać znajomym zabierającym się do świę-
tego stanu małżeńskiego. Nie mógł wyjawiać im tego zamiaru swego, aby mu każdy z osobna nie ranił wciąż na nowo serca powinszowaniami.

Kochał ich wszystkich, tych kolegów swoich, ale rad był i lżej mu było na sercu, gdy się ich pozbył. Nie wiele brakło a byłby zerwał z piersi order, byłby pogruchotał podarki, winszujących za drzwi wygnał i wołał na ulicę: Nie jestem żupanem, nie jestem wielkim mężem, nie jestem patriotą, nie jestem szczęśliwym narieczonym! Jam „brat Napoleon“, największy kome-
dyant w świecie!...

A nie koniec było tych powinszowań. Zapowiedziano Leonowi nawzasko a przed tym, który je nosił, nie było drzwi kazać zamknąć.

Seregely!

Biedny Seregely! A więc sława Leona nawet jego uszu dotarła! Aż na Świętą Helenę, na tę wyspę śród lasów!

— Jak się macie, mój biedny Seregely?

— Dzięki Bogu i łasce jasnie pana, jakoś znów idzie. Księżniczka Rafaela, pocziwa, błogosławiona du-
sza, przysłała po nas na Świętą Helenę i wzięła nas do Etelwaru. Zrobiła mnie wódzardzem. Teraz i kobieta moja zaczyna potrosze przychodzić do siebie, odkąd nie znajduje się już wśród smutnego otoczenia. Pracuję, mówię znów rozsądnie i nie szuka już dzieci. Dziękujemy jasnie panu, że raczył polecić nas księżniczce Rafaeli.

Seregely przybył także nie z próżnemi rękoma. Przyniósł rysunki z młodych lat Leona, które przez tyle lat pozostawały w domu rodzinnym. Jednego z nich brakło; spodobał się Rafaeli; zatrzymała go sobie.

O, jakże chętnie byłby Leon chciał cofnąć się w ży-
ciu o trzy lata, wszystko zacząć na nowo i wszystko przerobić.

Pogłaskał starego wiernego sługę po twarzy.

— Niech cię Pan Bóg błogosławi, że przypomniałeś

aby się poddało ich kontroli publicznej. Ostatnie walne zebranie zleciło, jak wiadomo, zarządowi, aby przeprowadził proces administracyjny, sprawa tedy z natury rzeczy pozostaje w ręku prezesa Towarzystwa p. Ignacego Łyskowskiego, co pozwala spodziewać się, że należyce poprowadzono zostanie. Obecnie znowu w obec pojedynczych osób prywatnych pojawiają się ze strony władz pretensje szczególniejszego rodzaju. Oto fakt odnośny: Pp. Różycki z Wlewska i Mieczkowski z Ciohorza brali udział w pewnym zebraniu publicznym polskiem i na takowym przemawiali, naturalnie po polsku. Ponieważ jednak panowie ci piastowali każdy w swoim majątku urząd wójtowski — przeto upatrzone w ich postępowaniu wykroczenie przeciw wysoce urzędowemu charakterowi godności wójtowskiej. Sprawę tę, z której że nie zrobiono zbrodni stanu, dziwić się naprawdę należy, — rozpatrzył wydział powiatowy i nie znalazł w niej nie karygodnego. Atoli sąd administracyjny kwizyński, do którego urząd się odwołał, uznał pp. Mieczkowskiego i Różyckiego winnymi i orzekł złożenie ich z urzędu. Tak sprawa stoi dziś. Spodziewamy się, że panowie ci nie poprzestaną na tym i dla utrzymania zasady i w obronie przeciw sięgającym coraz dalej precedensom na przyszłość udadzą się do wyższych jeszcze instancji.

Most spalony pod Toruniem, na którym miasto 150 tysięcy marek straciło, z przyczyny, że zaniedbano odnowić asekurację ogniową, nie będzie odbudowany. Właśnie magistrat radejszy ogłosił drukiem memoriał w tej sprawie, który radejszy został pomiędzy reprezentantów miasta; w memoriale tym znajdujemy pogląd na stan kasy miejskiej i kasy specjalnej mostowej, oraz wnioski ztąd wyprowadzone, że zamiast odbudowania mostu lepsze ma być urządzenie regularnego przewozu, przyczem nadto materiały pozostałe z mostu można będzie spieniężyć.

Z Litwy, 17 lipca.

(Urodzaje. — Składki na rannych Rosyan. — Pospolite ruszenie. — Zachowanie się duchowieństwa. — Pojednanie. — O wojnie.)

▽ Piszę znowu do was, aby wam choć kilka szczegółów z życia naszego zakomunikować. Jak się domyślać możecie, wcale ono nie wesołe, a co gorsza, że przyszłość jeszcze czarniej niż teraźniejszość się przedstawia. Zaczynam od urodzajów, które wcale będą nieszczęśliwe. Mielimy bowiem przez całą wiosnę i początek lata ciągłą piosenkę przy silnych wiatrach i chłódach a dnia 20 czerwca tak silny mroź, że wszystkie kwiaty i ogrodowiny pomroził a zboża dotkliwie zaszkodził. Teraz od tygodnia mamy deszcze, na polu i łąkach znacznie się też poprawiło. Kiedy więc w polu nieszczęśliwie to i w domu nie bardzo wesoło, bo ciężary coraz większe a dochodów coraz mniej. Dawne kontrybucje wciąż jeszcze istnieją a nowe znowu powstają. Do tych nowych zaliczamy dobrowolne składki na rannych żołnierzy rosyjskich. Zbierają je na wszystkie strony i urzędnicy i amatorowie, tak że zaledwie jednego się pozbedziesz a już drugi cię o nie napastuje. Żadnej zaś pod tym względem nie ma kontroli, tak że co najmniej połowa tych składek nie dojdzie do zamierzonego celu. Nowy to przymysł, który starannie uprawiają nasi cywilizatorzy. Nie pomijają zaś nikogo, szczególnie nas Polaków napastują, strasząc każdego, kto odmawia, nielaską rządu. Rządzą więc kto im się wynmówi, bo czynownicy są panami, jeśli nie naszego życia, to w każdym razie wolności. Składek tych zebrano u nas na Litwie co najmniej już parę tysięcy rubli; pewny jednak jest, że wkrótce wzrośnie do kilkuset tysięcy.

Nie dość na tym, że nas obdzierają na rzecz własnej kieszeni, lecz, co ważniejsze, wkrótce wezmą się i do naszych osób. Już wyszedł ukaz o pospolitem ruszeniu a, jak może wiciecie z dzienników, zastosowaniem będzie przedwzrostkiem do ziem polskich. Co nie wybrano do wojska, to zagarnie w swe sieci pospolite ruszenie a zdrowego i i w średnim wieku mężczyzny na lekarstwo tu nie będzie. Okropna to rzecz niewola, bo nie tylko na cele ci wstrętne zabierają mienie lecz i haracz krwi musisz płacić. A nie mówię już o tym, że niewola psuje i poniża charakter. Przykłady tego wyraziście widzimy z wielkim bólem serca naszego nawet pomiędzy duchowieństwem. W ogóle jest ono zacne, uczciwe i patriotyczne, ale słabe, a na nieszczęście przełożeni są po większej części gędnicy, którzy płaszcą się i w najniegodziwszy sposób zalecają rządowi. I teraz zmuszają podwładnych do adresów wierności, do składek na rannych i do tym podobnych nieuczciwych kroków. A nie potrzebuję wam dodawać, że nie tylko nie nie zyskują na tym, lecz owszem bardzo wiele moralnie tracą, bo Rosyjanie nie wierzą w szczerść tych wiernopoddanych uczuć, a o parafian tracą na wpływie i zaufaniu. Szczególniej ukazy takie, jak wyżej powiedziałem, grasują w mińskich

mickiego plemienia. Wiedziały dobrze, że i wielkim panom trzeba coś przynieść, gdy się czegoś od nich żąda. Otrzymałszy przyrzeczenie Leona, wydobyła z torebki paczkę papierowa.

— Ja także przyniosłam coś jasnie panu na pamiętkę dnia dzisiejszego, co jasnie panu pewnie się spodoba.

— Coż to takiego?

— Jasne pan z pewnością zachował na wieczną pamiątkę ową chorągiew, którą dostał przy wyborach od nieboszczki księżnej. Ja także około niej pracowałam; trudnię się bowiem rysowaniem wzorów do haftu. Do chorągwi tej narysowałam wzory na papierze i wyprosiłam sobie od nieboszczki księżnej, żeby mi było wolno zatrzymać te wzory. Przyniosłam je dziś jasnie panu. Nie moje kreski zasługują w nich na uwagę, lecz pismo na brzegu. Cztery damy, które dzierżały tę chorągiew, podpisały się na wzorze przy tej części, którą każda z nich dzierżała. Z tego jasnie pan pozna, którą część chorągwi dzierżały rączki najmilsze. Zdaje mi się, że jasnie panu przyjemnie będzie, iż zachowałam i dziś przyniosłam ten papier.

Nie wiele w tym było przyjemnego!..

Leon zaledwie już władał głosem.

Nadmienię, że ma jeszcze dziś dużo do czynienia. Goście jego uznali też, że to rzecz naturalna; po dziękowali mu za łaskawość, życzyli szczęścia i błogosławieństwa i odeszli.

Gdy byli już za drzwiami, pan Tukmany zszedł do Racheli:

— Moje serduszek, zdaje mi się, żeś popełniła wielkie głupstwo, dając mu twoje rysunki. Zresztą... ja o niczem nie wiem. Nie pytaj mnie też o nic.

Leon pozostał sam.

Coż teraz jeszcze pozostaje? — pomyślał w duchu. — Jakież widmo powstanie jeszcze z grobów przeszłości? Czyż to dziś sądny dzień, że wszyscy umarli rozbijają swe trumny i domagają się miejsca swego obok żyjących?..

Teraz na prawdę rozkazał hajdukowi, aby nikogo już nie wpuszczał.

Czuł potrzebę być sam z sobą.

Dziś wielki dzień porachowania — z samym sobą;

gubernii i na Białorusi, gdzie plądruje osławiony k Seżykowski. Ztamtąd też w dziennikach rosyjskich pojawiają się listy księży Białorusinów, w których ci mężowie plują na przeszłość polską, oświadczając się katolikami Rosyanami, uwielbiającymi ukochaną ra i ojczyznę swą Rosyą. Smutne to i bolesne!

Doszły was zapewne wieści o usiłowaniu pojednania się z nami. Na cele tego nie stronnictwa takiego w ogóle w Rosji nie ma, lecz grona małego sto profesorów uniwersytetu petersburskiego, Graski. Uczniwy i to znany człowiek, lecz idealista całem tego słowa znaczeniu. Buja po powietrzu i jego pojednanie nie ma ani podstaw ani gruntu, soba, ani zgoda żadnych fizycznych czy praktycznych kształtów. Jest coś w rodzaju eterycznej miłości. Zaczyna się i kończy na przyrzeczeniach miłości, o i czyżie wszakże, któreby ustanawiała wzajemne stosunki, stosunki majątkowe tak duchowe jak materne, ani słowa. To też wzruszamy litośnie ramionami, te naiwne jego oświadczenia, a wzruszamy tym więc rząd rosyjski daje nam ciągle dowody, jak pojmuje pojednanie. Zaprzestanie mówić, marzyć o waszej obojętności pod każdym względem, zostawia Rosyanami i wstawianymi a będnymi żyli w zgodzie i wówczas będnikorzystali ze wszystkich dobrodziejstw potężnego cstwa. Naturalnie, iż nie ma pomiędzy nami ani jednego, któryby tych dobrodziejstw łaknął. Milsza nam skroć nasza niedola niż zaprzastwo. Niech się cieszy tych dobrodziejstw Bułgarzy, na których teraz spada Nie długo zataśkną do tureckiego jarzma, które bico bądź nie jest tak ciężkim jak rosyjskie. Cała owa historia pojednania jest po prostu żartem i tak ją tu traktujemy.

Coż więc mam Wam pisać? Oto, że bieda u coraz większa, że bankructwa coraz częstsze a wartbumażeł coraz mniejsza. Przewidujemy, że przyjd chwila, że nikt ich brać nie zechce.

Wreszcie donoszę wam, że Wilkomirz się spastrata tam okropna a połowa mieszkańców bez daclw innych też miejscach pożary bardzo częste.

Z wiadomości wojennych wiemy bardzo mało; pewna jednak, że w Azji Mniejszej wojsko rosyjskie p rządnie strzępane zostało, a z tego powodu wielkie ro drażnienie pomiędzy Rosyanami. Mówią, że na gwa wysyłają tam znaczne posiłki z wewnętrznych gubern Rosji. Nad Dunajem za to, jak głoszą, ma powodzić s armii rosyjskiej dobrze.

Zresztą mówią tu głośno, że w niedługim czasi przyjdzie Rosji walczyć z Austrią — nie złoży prze cież broni, dopóki Turcy nie rozbije i prowincji sło wiańskich nie zdobędzie. W ogóle jednak nie ma po między Rosyanami wielkiego zapału a niektórzy czarni nawet patrzą w przyszłość i dowodzą, że Rosya zawcze śnie z akcją wojenną wystąpiła.

Z teatru wojny.

Z nad Dunaju.

Odnosnie do zajęć wojennych nad Dunajem dochodzą nas następujące depesze:

Carogrod, 20 lipca. Wedle nadesłanych tutaj wiadomości posuwają się Rosyjanie wieloma szlakami w Bułgarię. O większej bitwie, która ma się odbyć w okolicach, popełnionych przez kozaków i Bułgarów.

Wiedeń, 20 lipca. Z Pery donoszą: Rosyjanie posuwają się z Medzidie ku Warnie.

Beket, 19 lipca. Po kilkudniowym ostrzeliwaniu przez wojska rosyjskie opuścili Turcy Rahowę i cofnęli się ku Widyniowi. Korpus turecki pod wodzą Achmeda Ejuba paszy opuścił Plewnę i cofnął się przez rzekę Dubricze celem zakrycia linii Niez-Zofia.

Braila, 20 lipca. Korpus operacyjny w Dobruczy rozpoczął już swe operacje. Prowadzi z sobą działa obłężnicze.

Bukareszt, 20 lipca. Okręty w porcie Sylistrii stoją w płomieniach. Wojska tureckie z Dobruczy ści-gane przez Rosyan cofają się na Sylistrię.

Bukareszt, 20 lipca. Zdobyta Czernawoda, której wszystkie domy spalili uciekające wojska tureckie, dokonali korpus XIV pod dowództwem gen. Zimermana. Stojące na kotwicy pod Sylistrią okręty tureckie zostały spalone. Przednie strażę głównej armii dotarły aż do Jenisary.

Wiedeń, 20 lipca. Telegram bukaresztski do Politische Correspondenz donosi: Turcy spalili Czernawodę i cofnęli się w kierunku Sylistrii. Rosyjanie

dziś bilans pociągnąć trzeba między stanem czynnym a biernym.

Czemuż mu była ta dziewczyna?

Coż z niej będzie, gdy ją opuści?

Co większem będzie nieszczęściem — żyć czy umierać?

Ala czy podobna zerwać stosunek z Rafałą?

Czyżby mógł poniżyć w proch to serce szlachetne, odwracając się od niej, gdy mu już odsoniła tajemnice wnętrza swojego, odwracając się nagle od kobiety tej, aby podać rękę kobiecie innej, i dając jej straszliwe — okropne przekonanie, że dwa serca, które sobie najbliższymi być miały, wyprawiły z jej własnym sercem okrutną i grzeszną... i grzeszną nie zamierzoną wprawdzie, ale nie mniej przeto okrutną!

Któż miał rozsądzić to sporne pytanie?

* * *

— O mój synu, mnie wpuszczasz, choćby ci twój pan nie wiem co był rozkazał! — odezwał się w przedpokoju głos kategoryczny, mężli. — Dla proboszcza etelwarskiego pan twój zawsze musi być w domu, chociażby przez kogo zamienił się był w prymasa węgierskiego, — co u niego także mogłoby wydawać się rzeczą dosyć prawdopodobną.

Leon sam wybiegł otworzyć drzwi proboszczowi.

— Twój cerber na prawdę nie byłby mi otworzył, gdybym go się był ulakł! — rzekł proboszcz zartobliwie. — Mogę sobie wyobrazić, że tych wszystkich przemówień i peror masz już do syta, a jutro czeka cię kilka tysięcy toastów. Nie myślę też długo zabawić u ciebie. Chciałem ci tylko wyrazić o tak po prostu moje szczerze życzenia pomyślności i błogosławieństwa. Ale przyniosę ci podarek także i głównie dla niego stawam osobliwie przed twoją obliczem. Widzę, stół twój już przepelniony rozmaitemi świecidełkami; mógłbyś założyć sklep galanterijny. Co, nawet „św. Szczepan“ i „Korona żelazna“ i „św. Maurycy“? „No, mój prezent także coś wart. Zgadnij, com ci przyniosł? Wiegęj warto niż wszystko inne... List od twojej pięknej księżniczki. To przyjemnie się słyszy — czyż nie? Sama mię prosiła, żebym ci go oddał osobiście i żebym

zajęli Czernawodę i kolęj żelazną. Jeńcy Nikopolisu zostali wysłani do Rosji.

Balkany.

W chwili, gdy nas doszła depesza o przeprawie jen-Hurko przez Balkany, podaliśmy krótki opis Balkanów, tudzież najważniejszych traktów, prowadzących przez te góry. Ze względu jednak na ważną rolę, jaką odgrywają obecnie Balkany, zamierzamy uzupełnić dzisiaj pierwotny nasz szkic nowymi szczegółami:

Tak zwany Wielki Balkan, odgraniczony od wschodu wzgórz gór Sliwno a od zachodu źródłami rzeki Isker, idący prawie w kierunku równoleżnika, nieco tylko we wschodniej części pochylony ku północy, stanowi wązki nieprzerwany łańcuch wyniosłości, oddzielający Bułgarię północną od wilajetów południowych. Przeciętna wysokość tego łańcucha wynosi około 4500 stóp nad poziomem morza; w niektórych miejscach zniża się do 3500, w niektórych zaś dosięga do 7600. W Balkanie Trojan, na zachód od miejsca dzisiejszych wypadków, łańcuch dosięga największej wspomnianej powyżej wysokości. Balkan Szipka znacznie jest niższy; wąwóz, w którym leży na przedce zapewne obwarowana miejscina Szipka, ciągnie się na wysokości 3900 stóp nad powierzchnią morza. Najważniejsze w tej chwili części Wielkiego Balkanu, noszące nazwy od rozsianskich w górach osad: Trojan, Kalofier, Szipka, Trawna i Jelena-Balkan stanowią najwyższą, jednolitą i najdziksza część owego wielkiego waju, który za czasów klasycznej Grecji był dobroczynną warownią dla ojczyzny Homera i Praksytelesa od najazdu barbarzyńców koczujących nad Dunajem i po za nim. Płaskawy wierzchołek samego grzbietu łańcucha ma 1/4 do 1 mili szerokości, zasiany jest kamieniami a i tu i owdzie poprzerzynany niewielkimi jeziorami. Północne stoki nierównie łagodniejsze od południowych, spuszczając się coraz niżej, rozpadają się na kilka odnóg, dosięgając Łowczy, Sewlewa i Tironowy. Stoki południowe, nadzwyczaj strome, porośnięte karłowatą dębnią, poprzerzynane są krótkimi ale przepaścistymi wąwozami, w których głęboko toczą się bistro strumienie górskie, wpadające do Tundzy, jakby umyślnie dla zbierania tych wód płynących wzdłuż podnóża całego łańcucha Wielkiego Balkanu. Na wszystkich prawie stokach północnych, o ile są mieszkalne, rozsiadła się ludność bułgarska; na południowych zaś gnieździ ludność mieszaną, w niektórych nawet miejscach przewagę mają mahometanie.

Na określonej powyżej rozciągłości Wielkiego Balkanu, wynoszącej w prostym linii przeszło 75 mil niemieckich, znajdujemy tylko jedenaście dróg, drożyn i ścieżek górskich, wijących się względnie najdogodniejszymi wąwozami. Drogi te są następujące: 1) Drożyna idąca od miasta Trojanu do wsi Kornare (po turecku Inkiol), mająca długości około 25 kilometrów, dostępna jedynie dla pieszych i konnych, a i to nie w każdej porze roku. 2) Droga z Nowosela do Kalofieru, mająca przeszło 30 kilometrów długości, dostępna dla wozów, dla marszów piechoty i jazdy, a po jakimś takim wyrównaniu mogła też służyć dla artylerii i pociągów obozowych. 3 i 4) Dwie ścieżki dla pieszych, z których jedna ciągnie się z klasztoru Wniebowzięcia P. M., leżącego na południo-wschód od Trojanu do klasztoru w Zielenicy, druga zaś z tegoż klasztoru przez górę Puczialo do wsi Sopot i miasta Karlowa. 5) Droga w wąwozie Szipka, stanowiąca główny trakt komunikacji między Ruszcukiem i Adrianopolem; od kilometrów ciągnie się tu szosa a droga ma długości 25 kilometrów dla wszelkiego rodzaju wojsk idących z pociągami. 6) Droga z miasta Trawny do wsi Maglicz, długości około 28 kilometrów, przydatna do jazdy kołowej i marszu wojsk kolumnami; szosa ciągnąca się tylko po stronie północnej do wierzchołka wąwozu, lecz i część południową przy jakiejś takiej naprawie może służyć dla artylerii i pociągów. 7 i 8) Dwie ścieżki, z których jedna znajduje się nieco na zachód, druga zaś nieco na wschód od wąwozu Szipka; przydatne są głównie dla pieszych, lecz i bydlęta jeszcze z biedy przebywać je mogą. 9) Droga z miasta Jeleny do wsi Twardicy, mająca niespełna 40 kilometrów długości; do głównego wąwozu przejazd tedy możliwy jest na kotkach, dalej zaś tylko jeszcze bydlęta chodzić mogą. 10) Długa i trudna, dla jucznych bydląt jedynie dostępna drożyna z miasta Jeleny do osady Binkos nad Tundzą, nieco na zachód od Sliwna. 11) Nakoniec droga dla jucznych zwierząt, a poniekąd i dla ar czyli wozów dwukołowych zaprzęgniętych wołami, ciągnie się na długości przeszło 35 kilometrów od wsi Starorjeki w stokach północnych od Sliwna. Drogi poprzeczne, łączące te ubogie komunikacje na stronie północnej, są znacznie dalej odległe od głównego grzbietu niż szosa, aniżeli na stronie południowej.

przyniósł jej odpowiedź. A więc złóż teraz na pięć minut jasnie pana, mój synu, bądź przez chwilę „bratem Napoleonem“ i przeczytaj ten list.

Leon rozpieczętował kopertę i wyjął arkuszyk papieru o brzegach złocistych. Nad monogramem Rafaeli nie było już korony książęcej.

List zaczynał się od powinszowania pełnego słów czułych. A potem... najcenniejszy podarek... upoważnienie, aby Leon sam naznaczył dzień ślubu. Zaprawdę, podarek cenniejszy od wszystkich błyskotek tego świata.

W dopisku zaś zapytywała księżna Rafaela: „Czyś pan znalazł już Liwzię?”

Leon uczuł zawrót w głowie.

— Zdaje mi się, że możesz być zadowolony z tego listu — rzekł proboszcz.

Czyżby jego wielebność znał treść listu? Czyżby księżna miała być czytać go w jego obecności? I ten dopisek także? Jeśli tak, to Torquemada był partaczem w porównaniu z proboszczem etelwarskim, który biednego kacerza zwołna piekło na rożnie, zapytując, czy zadowolony?

— No, ale teraz pisz odpowiedź; bo dziś jeszcze trzeba mi wrócić do domu.

— Dziś jeszcze? — zapytał Leon głuchym głosem.

— Tak jest; dla twojego bankietu jutrzejszego z pewnością tu nie zostanę. Nie lubię uczt, przy których każdy kasek zaprawny toastem.

— Dobrze!... odpiszę. Tylko na chwilę pójdę do mojej pracowni.

— Napisz mi piękną odpowiedź. Wiem, że umiesz. Ale nie kłam zbyt wiele, — bo wiem, że znasz się i na tém.

Leon pozostał proboszcza przy stole zasłanym najrozmaitszymi błyskotkami.

— Książd proboszcz dobrodziej zechce tymczasem przeglądać ilustrowane przez Doręgo Pismo święte. Widzi proboszcz dobrodziej, że zapomnienie poskutkowało; sprawilem sobie Biblię.

— A! Ilustrowane Pismo święte! Biblia żurnalem mój! Czy są i wzory królow do kostiumów? W ten sposób znalazłaby dopiero odyt nielada. A więc przy-

Skutkiem tego obrona łańcucha Wielkiego Balkanu łańcucha jest od południa aniżeli od północy.

Z powyższego widzimy, że jeśli wojska generała Hurki mają w swem posiadaniu nawet całą, po Szpice najdogodniejszą drogę z Trawny do Magliczu (na wschód o parę mil od Kazanliku), zawsze wąwóz Szipka ze swoim traktem pocztowym musi być prawie niezbędny dla przeprowadzenia wielkiej armii w czasie dość krótkim, by przed nadejściem Suleimana, który ma już znajdować się w Tracii, rozwinąć mogła szyk bojowy na południowej stronie Balkanów. Dla tego też widzimy z telegramu urzędowego, że najpierwszym zadaniem przeprowadzonego za góry oddziału jest zajście przez Kazanlik z tyłu nieprzyjaciela obwarowanego w Szpice, by od południa sforsować to przejście. Nim to nastąpi, musimy dzisiejsze działania za Balkanami uważać na teraz tylko za pomocnicze.

Stan rzeczy w Carogrodzie.

Liczne odbieramy korespondencje o panującej obecnie w Carogrodzie nieporządnoci i zamieszaniu. Jeden z korespondentów K.Ö.N. Ztg. pisze pod dn. 11 bm.

Hannibal ante portas! Zdrada! Armia zdradzona! Minister wojny otruty! Sułtan uciekł! — Takie pogłoski obiegają stolicę i zupełną znajdują wiary. Zeibeków i Czerkiesów już się pozbyli, natomiast zagrażają nam Rosyjanie. Po depeszach o zwycięstwach w Azji nastąpiły dni smutku, rozczarowania. Rosyjanie sposobią się do przekroczenia Balkanów. Karta zupełnie się odwróciła. Z początku sądzono, że w Azji idzie wszystko jak najgorzej a w Europie doskonale. Dzisiaj przekonują się, że dzieje się przeciwnie. Do tego wszystkiego przylączają się pogłoski o otruciu ministra wojny, zdradzie naczelnego wodza i oddaniu go pod sąd. Jak wam wiadomo, odejchał minister wojny Redif pasza zeszłego tygodnia z Namykiem paszą do głównej kwatery w Szumli. Jakże ma w obec generalissimusa zająć stanowisko, czy ma być jego podwładnym, czy dzielić z nim władzę lub być nad nim, nad tem rozbijamy sobie na darmo głowy; że atoli przyjdzie z nim do zatargu co do zakresu władzy, to wydało nam się rzeczą pewną. Żeśmy się nie mylili, okazuje się przedziś niedługo powszechnie. Zaledwie przybył do Szumli, przekonał się Redif, że nie podobna będzie powstrzymać zwyciężkiego Rosyan pochodzą z pomocą niedostatecznych środków i dla tego zaproponował, by część wojska stojącego załoga w Sylistrii i Ruszcuku wysłać w kierunku zachodnim naprzeciw Rosyan. Abdul Kerim zgodził się na to z zornie i wysłał odośne rozkazy, później jednak zadowolili się wysłaniem do Bieli nad Jantrą jedynie jednej piechotyjskiej kolumny z Ruszcuku. Skutkiem tego przyszło do gorszącej kłótni między Redifem a Abdul Kerimem. Obaj zarzucali sobie nawzajem zdradę, przekupstwo i tym podobne rzeczy a Abdul Kerim chwycił się wreszcie radykalnego środka celem pozbycia się swojego rywala; oto kazał mu podać zatrutą kawę. Wedle najem wszystko stracone. Wiadomość ta ogromnie w pałacu zrobiła wrażenie. Sułtan miał zachorować z wzruszenia a slychać, że Mahmud pasza ma być wysłany nad Dunaj celem powołania Kerima przed sąd wojenny. Wzmianka o sądzie wojennym rodzi mimowoli pytanie, czy Abdul Kerim mając władzę w swym ręku, natchnie karku pod wyrok takiego sądu? Wódz naczelný jest człowiekiem gwałtownym i ambitnym, trudna przeto będzie z nim sprawa. W pałacu wiedzą, że z sądem Abdul Kerima nie pójdzie tak gładko i dla tego zwroćmy uwagę na ks. Hassana syna wielkiego Egiptu.

Zamyślając użyć go przeciw Abdul Kerimowi, Hassan bowiem stoi na naprężonej z generalissimusem stopie. Pierwotnie miał on operować w Dobruczy, zaledwie jednak stanął na miejscu, skazał go rozkaz naczelnego wodza na beczyność. Ks. Hassan odwołał się do sułtana, który porucił Redifowi paszy zbadanie takż sprawy między Hassanem a Abdul Kerimem. Nie maśoby tutaj zapomnieć, iż wojsko egipskie i ks. Hassan s wielką szli niechęcią do Turcji. Rasa turecka jest nie sympatyczną dla Egipcyan a ponieważ ostatni nie potrzebują obawiać się, by weszli kiedykolwiek w zatarg z Rosyją, przeto nasuwa się im mimowoli pytanie: „Czyż bono?“ W dawniejszych wojnach, jak w powstaniu bezejleńskim — wojska egipskie ważną odgrywały rolę. — Tworzyły one same dla siebie osobny korpus i wywierały ważny wpływ na tok wypadków. Dzisiaj jest to nie możliwe. Oddział egipski liczący zaledwie 15,000 ludzi został przydzielony do korpusu tureckiego w sile 20,000 ludzi i ma z nim razem operować; Egipcyanin są przeto liczebnie w mniejszości, a o inicjatywie egipskiej nie da się w tym stanie rzeczy ani mówić. Oficjale egipscy nie ukrywali w czasie przechodu przez Perę swój ku Turcji niechęci. Ks. Hassana przeto zamyślają

patrzyć się modom, począwszy od pani Ewy aż do pięknej Sulamitki.

Leżały tedy obok siebie oba listy.

„Naznaczyć pan dzień ślubu wedle własnego upodobania.“

„Bądź szczęśliwy po wsze czasy.“

A między nimi leżał pierścionek platynowy, odeślany przez Liwzię.

Jedyna niezaprzeczona prawda! Jedyny po wszech czasy symbol!

Otrzymał go z powrotem jako podarek.

Zapomnij o tej, która ten pierścionek nosiła. Pójść wiedź sobie, że umarła i uwierz, że tak jest... Niech cię już nie niepokoi żadna myśl o niej.

Bądź szczęśliwy po wsze czasy!

Kładąc się, mójł się do Pana Boga, aby ci się nie zjawiła we śnie z oczyma zapłakanymi, z bladą twarzą i z nikłą postacią; byś może nie wołał jej przez sen potymieniu, by nie słyszała go małżonka twoja.

Ję płacz po nocy niech nigdy nie zakłóca waszych śzeptów miłosnych, a gdy usta wasze zbliżą się do pocałunku, niech nigdy błąd jej cień nie stawia między wami.

Bądź szczęśliwy po wsze czasy!

Kobiety niech cię kochają, mężczyźni niech cię poważają; ty zaś nikogo nie kochaj i nie poważaj nikogo, bierz, nie dając nic nawzajem.

Pochwaj ten mały światek, który posiadałeś w twym sercu kochającym a posiadź ten wielki świat i nigdy nie białaj się zamianą.

Bądź szczęśliwy po wsze czasy!..

...I nie było końca tych życzeń szczęśliwości. — Ten mały pierścionek platynowy mówił więc i wymowniej niż najbłagiej krasomówca w świecie.

Ten niemy oskarżyciel nie dopuścił żadnego uniewinnienia, dla któregoby sędzia najstronniejszy, który jest miłością własną, mógł by opuścić mu choćby jeden tylko dzień z wiecznego potępienia.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

przeciw Abdul Kerimowi, gdyby przyszła mu ochota, czy nie dosięgnie go jatagan czerechieski. Zapomniałem wspomnieć powyżej o pogłosce, wedle której Redif miał być zamordowany przez oddział Czer-... Nie jest niepodobnym w tym kraju nie-... Ze Redif umiera śmiercią gwałtowną, skoro... się oden fortuna, przepowiadano niejednokrotnie. ...rogoznie istnieją wrogie mu stronnictwo sofiów, ... przed sześcioma tygodniami domagało się w tonie ...nającego jego strącenia. W końcu dodam, że jako ...następcę wymieniał Rize paszę. Riza stary rzeź- ...w ostatnich czasach wielkim mistrzem artylerji i ...pół zeszłego roku z gabinetu, gdy go chcieli za- ...nować ministrem handlu. Opinia o nim nie jest naj- ...wskazywa Edhema zdaje się być także zagrożone; jako ...następcę wymieniał Mehmeda Ruzdżi paszę. ...pasza chorował w ostatnich czasach, był niewi- ...nym dla dyplomatów i prywatnych a to zapowiada ...zwyklej zmianę osób. B. a. k. y. m., obaczmy.

Okrucieństwa rosyjskie.

Wszyscy niemal korespondenci dzienników angielskich rozpisyją się z oburzeniem o popełnianych przez Rosjan okrucieństwach. I tak telegrafuje korespondent carogrodzki Timesa pod dniem 15 m.: „Wracam co dopiero z pałacu, gdzie sam sultan dał mi... z pewnością co do rzetelności doniesień o okrucieństwach rosyjskich. Rosyjanie zabijają Bułgarów a rozbijają... Hańbią kobiety, zabijają dzieci, palą wsie. Sultan... mi, że wczoraj przybyło do Carogrodu 500 zbitych... metan, z tych wielu miało ręce poodcinane. Turecka... bałkańska jest bez dachu i chleba.

Inny zaś korespondent tego samego dziennika tele-... Tureckie telegramy donoszą, że Rosyjanie urządzili w Sel-... bułkański wojenny celem sążenia muzułman posłakowa-... udział w rzeziach bułgarskich. Skazują na ciężkie kary... denuncjowane przez Bułgarów.

Korespondent Standarda potwierdza, że Rosy-... palą wsie mahometańskie i mordują kobiety i dzie-... kazy — mówi dalej ten korespondent — zatrzymali... karawane uciekających mahometan i wymordowali... nie wszystkich.

Jeden z naczynych świadków barbarzyństw rosyjskich, korespondent Standarda, telegrafuje z Szumli... dniem 16 m.:

Dowiedziawszy się, że liczni wychodzący, którym udało się... rzezi, tutaj przybyli, odwiedziłem tych nieszczęśliwych... nie powracam z takiej wizyty. Byłem w dwóch domach... pomieszczone 32 osób. W jednym domu znajdowało się... w, między temi jedna kobieta, która otrzymała trzy... ecia lancą i dwa ciecna palaszem, tudzież sześciolatni... zaryk ranny śmiertelnie dzidą kozacką. W drugim domu... zeszono 21 wychodźców, między tymi jedną kobietę z 14... ciami lancą, dwie innych poranych palaszami i dwóch... pow pokutujących lancami.

Powiadano mi, że kozacy dogнали karawanę złożoną z... tureckich i 35 rodzin tatarskich i wymordowali sto kilkadzie-... osób. Wszystko to stało się 11 m. a przeto w dwa tygo-... po przeprawie przez Dunaj. W mordach tych nie mieli... Bułgarzy, były one wyłącznie dziełem Rosyan.

Korespondent wreszcie Daily Telegraph do-... pod dniem 15 b. m. z Szumli:

Powracam właśnie z domów, w których pomieszczono... tych zę wsi tureckich mieszkańców. Wypytywałem się... chyli, co mogli mówić, o różne szczegóły, i dowiedziałem się... pych rzeczy: W środę dnia 11 b. m. dopuściły się wojska... osławnego cara barbarzyńskiego czynu na mieszkańcach... metan. Mieszkańcy wsi Herbeli (lub Ebeli) zostali... niecznie swej napaści nieposiadanie, między Czaiem i... anem przez 600 kozaków. Karawana zbierając wyszła... set głów, a wszyscy ci nieszczęśliwi, męzczyźni, kobiety i... ci zostali spędzeni w jedną kupę i kluci, żgani i rębani... adami, to palaszami. Gdy kozacy umczyli się ta robotą, ...ono działa i sygnieto w masę tę drgającą, kartaczami... e. Jęzory ranni ukryli się pod ciałą poległych, innym udało... otawać ucieczką. Wiele z tych ofiar sam widziałem.

Rosyja zaprzecza wiadomościom o tych okrucień-... kach przez swoje agenty dziennikarskie, ale w jaki... e? Oto „niepodobniestwem jest zarzucana Rosyja... a samowola, gdyż tylko wyższe władze administra-... nie w Bułgarii Rosyja mianuje — niższe zaś lu-... trze — wybiera, a w okręgach, w których muzułma-... przeważają, mają i oni prawo wybieralności, byle nie... „Cudeli do skompromitowanych zeszłorocznymi mordami.“... helako jak lichy skutek wywierają te zaprzeczenia, ...e zresztą tylko o cywilnych władzach rosyjskich... wiecia, a o żołnierzach i maroderach przemilczają, dość... to wskazać, że nawet urzędowa Wiener Ztg. do-... 0,000 się zbadania tych okropnych historii i surowego... silania lotrów tem bardziej, gdy żołnienicy Rosyi za-... mianją, że Rosyja tylko w „imie ludzkości i cywiliza-... egij wojuje.“ A moskalfolska stara Presse pisze: ...oficysztą nie o to chodzi, co Rosyjanie robią w Bułgarii, ...Per o to, co pozwalają robić Bułgarom: autentyczne wy-... sławienie w tej mierze byłoby pożądanem nawet w interesie... „i.“

Do tego organu telegrafują z Zimnicy: Wódz na-... armji południowej, w. ks. Mikołaj wezwał, sku-... um rozsiewanych pogłosek o okrucieństwach rosyjskich... stskich znajdujących się w głównej kwaterze attas-... wojskowych, by udali się osobiście na miejsce czynu... prawdził bezpodstawnosć tychże pogłosek.

Barbarzyństwa, jakich widownia jest Bułgaria, były... dają znowu przedmiotem obrad izby niższej angielskiej. Podsekretarz Bourke oświadczył na odośne za-... anie, że rząd przedłożył izbie raporta konsułów an-... skich o okrucieństwach popełnianych przez wojska... yjskie w Bułgarii, jak swojego czasu przedłożył spra-... dzenia o okrucieństwach Turków w Bułgarii.

Z azjatyckiego teatru wojennego.

Z azjatyckiego teatru wojny nie ma dotąd żadnej... wie wiadomości, bo te, które nadchodzą, powtarzają... po stare rzeczy. Po zwyciężeniu uolnieniu Karsu... ez Mukhtara paszę i po bitwie Tergukasowa z Kur-... z pod Bajazydem, który mimo zwycięstwa nie został... ocałym przez wojska rosyjskie, z powodu powietrza ja-... dzy panowało w tém mieście, wedle słów urzędowego ro-... skiego raportu — nastąpiła w operacjach wojennych... na stagnacja. Rosyjanie pobici i cofający się weszli, ...po się zdaje, w granice własnego kraju, aby skompleto-... wszy przedrzedzone dość szeregi, uderzyć na nowo na... rków i odebrać im Kars przedewszystkiem. To też... wle telegramów dni ostatnich spodziewać się należy... wabaw walnej bitwy w okolicach Karsu pomiędzy... khtarem paszą a 40,000 Rosyanami, zebraniem na... ndnie od forticy. Pod Batumem ma także przyjsć... najbliższym czasie do bitwy, bo i tam skoncentrowali... Rosyjanie znaczejnsze oddziały, jak petersburskie... szą telegramy. Równocześnie sygnalizują pochód... niekszonemi siłami jenerała Tergukasowa ku Bajazydowi... trzech tedy punktach miałyby się na nowo rozpocząć... racy wojenne — jeżeli prawdę mówią telegramy fak-... kowane a przynajmniej cenzurowane w stolicy carów... a nas najwazniejszą z tych wszystkich wiadomością, ...potwierdzoną i z innej strony, jest wiadomość o bliz-... em spotkaniu się Mukhtara paszy z najznaczejnszą o-... nie siłą Rosyan na azjatyckim teatrze wojny, w oko-... ach Karsu. Nie ulega żadnej wątpliwości, że rezultat

tęj bitwy stanowić będzie o całej tegorocznej kampanii... w Armenii, zwłaszcza w obec spóźnionej dość pory a ztąd... tamtejsze stosunki klimatyczne. Zauważyć tu przy tem... należy, że zdobycie i trzymanie dotąd Ardahanu przez... Rosyan, pomimo klęsk, jakie w ostatnim czasie na wszy-... stkich punktach ponieśli, utrudnia położenie oddziałów... tureckich a przynajmniej nie jest z ich korzyścią. O ile... wiadomo z depesz dochodzących z Azji Mniejszej, puł-... kownik Komarow dowodzący w Ardahanie nie rozporzą-... dza zbyt licznymi siłami, a przecież nie kuszą się Turcy... o zajęcie go na nowo, lubo sam minister spraw zagran-...icznych fałszywa raz już był przesłał reprezentantom... Porty za granicą wiadomość, o odebraniu Rosyanom Ar-... dahanu. Wiadomość tę musiał następnie sam odwołać. Dalszy... zwycięzki pochód Mukhtara paszy musiałby na-... turalnie i tę Rosyanom odebrać twierdzę, bo jest na dro-... dze ku granicy rosyjskiej.

Specjalny korespondent Presse donosi z Tyflisu... pod dniem 18 b. m., że Mukhtar pasza znajduje się... obecnie w Wisinku, dwie mile na południe od Karsu. Rosyjska... zaś dywizja gwardji poszła do Pargent a 39... dywizja piechoty zajęła pozycję w Kyrykdarja.

Zamieszczamy tu wreszcie kilka telegramów, z któ-... rych wiarogodność ręczyć trudno. Jeden z dzienników... wychodzących w Moskwie, otrzymuje z Zaim pod dniem... 15 lipca telegram następujący: „Obóz rosyjski ze wzglę-... dów zdrowia rozszerzono od Jengikew aż do Adszwali... po obu brzegach Kars-Tsai. Straty Turków pod Baza-... zydem wynoszą około 7000 ludzi. Jenerał Tergukasow... otrzymał za odniesione zwycięstwo od cara order św. Jerzego 3-ciej klasy.“

Pargent, 16 lipca. W dniu wczorajszym obozo-... wały wojska rosyjskie pod Pargent, siedm wiorst od... Kjurjuk-Dara. Mukhtar pasza oszańcowuje się z gło-... wniemi swemi siłami pomiędzy Orlok a Magaradszych... niedaleko Wisinkew.

Tyflis, 17 lipca. Kurdowie po klęsce pod Baza-... zydem rozproszyli się. Prawe tureckie skrzydło stoi pod... Karakilissą. Korpus rioński i Ardahan otrzymały po-... siłki. Armiejsy chrześcijanie chronią się całemi masami... na Kaukaz.

Urzędowa depesza tureckiego ministra spraw zagra-... nicznych do reprezentantów Porty za granicą, brzmi jak... następuje:

Carogrod, 19 lipca. Telegram Mukhtara paszy, naczelnego wodza armji w Azji, z dnia 15 lipca donosi... fakt, nie mający dotąd równego w historii wojny. Po... bitwie stoczonej przed miesiacem w pobliżu góry Semwak... w okolicy Karsu wojska nasze zostawiły kilku rannych... i zabitych na placu boju. Następnego dnia rano posłał... komendant Karsu, Hani pasza, wedle wojskowych... zwyżajów adjutanta swego, Osmana Effendiego, do ro-... syjskich widet, aby reklamować zabitych i rannych. —... Osmana Effendiego, nie zważając na flagę parlamentarną, wio-... zioną przed nim, powitano ogniem karabinowym. —... Mimo białej chorągwy parlamentarza naszego, którą Ro-... syjanie dobrze widzieć musieli, nie zaprzestali ognia a... Osman Effendi otrzymał postrzał w lewe ramię i dotąd... leży w lazarecie. Fakt ten mógł dopiero teraz komen-... dant Karsu dnieść naczelnemu wodzowi, Mukhtarowi pa-... szy. Należy zapytać: czy Rosyjanie do tego już doszli, aby... nie uszanować nie tylko praw wojny, ale i ludz-... kości?

NIEMCY.

* Berlin, 20 lipca. Jak się Weser Ztg. do-... wiaduje urzędowo rządu Prus, Bawaryi, Saksonii, Wyrtembergii, Badenii, Hessyi, Hamburga, Bremen — i... urządk kanclerski dla Alzacyi i Lotaryngii, że komisja... znawców mająca obradować nad wnioskiem Prus w sprawie... przelania opłat stemplowych na cesarstwo, zbierze... się w dniu 20 lipca w Berlinie. Komisji tej przewodni-... czyć będzie pruski tajny radca finansowy Girth, decer-... nent spraw stemplowych w ministerstwie skarbu.

Minister wojny ogłosił pod dniem 4 lipca spis tych... wszystkich wyższych zakładów naukowych, które na mo-... cy rozporządzenia z r. 1861 mają prawo wydawać abity-... ryenckie i prymanerskie zaświadczenia, dające kwalifi-... kacyę naukową do oficerskiego stopnia. Zakłady nau-... kowe podzielono przy tém na dwie klasy, a mianowicie... 1) na takie, które mają prawo wystawiania komple-... tnych świadectw dojrzałości i uwalniają przez to otrzy-... mujących je od egzaminu na podchorążego, oraz które... mają prawo wystawiać świadectwa prymanerskie upra-... wniające do przypuszczenia do egzaminu na podchorą-... żego. 2) Na takie, które mają prawo wystawiania świad-... ectwa odejścia uprawniające do składania egzaminu na... podchorążego.

Do klasy pierwszej należą wszystkie niemieckie gim-... nazya i wszystkie pruskie szkoły realne pierwszorzęd-... ne oraz ogłoszone w roku 1876 niemieckie szkoły real-... ne pierwszorzędne z wyjątkiem szkoły realnej w Mei-... ningen. Do drugiej klasy szkół wyższych należą gim-... nazya w Prusach, Wyrtembergii, Badenii, Oldenburgu, Sachsen-Altenburg, Reuss starsza linia, oraz szkoły oby-... watelskie postawione na równi z odnosnemi progimnaz-... yami, wreszcie wyższe szkoły obywatelskie, w których... wykładana jest łacina i które mają prawo wystawiać... świadectwa dojrzałości.

Usunięcie dr. Dühringa z berlińskiego uniwersytetu, najwięcej oburzyło jego uczniów. To też prócz czterech... adresów, które przesłali uczniowie wyższych zakładów... naukowych berlińskich swemu znakomitemu profesorowi, a mianowicie uczniowie uniwersytetu, akademii budo-... wniczej, akademii przemysłowej i akademii górniczej —... wydali studenci berliński odezwę do wszystkich akade-... mików Niemiec. W odezwie tej, która w licznych dru-... kowana egzemplarzach rozeszła się po całych Niem-... czech, protestują studenci berlińscy przeciw usunięciu... dr. Dühringa, piętnując ją mianem gwałtu zadanego wol-... ności nauki, wzywają wszystkie uniwersytety niemie-... ckie, aby się przyłączyły do tego protestu. Odezwą ta... smutne dla uczniów uniwersyteckich pociągnęła za sobą... następstwa, bo wszyscy podpisani pod nią relegowani... zostali z uniwersytetu.

Cesarz Wilhelm bawiący obecnie w Gastein, cieszy... się wedle dzienników berlińskich, jak najlepszym zdro-... wiem, codziennie słucha zwykłych referatów i pracuje z... szefem swego cywilnego gabinetu, tajnym radcą Wilmo-... wskim. — Powrót jego do Berlina ma nastąpić w dniu... 8 sierpnia.

FRANCYA.

* Paryż, 19 lipca. République Fran-... çaise zastanawiając się w wczorajszym swym numerze... nad ulubioną swoją i p. Thiersa ideą, że Francya każdej... chwili w takim powinna znajdować się położeniu, żeby... z całą wagą swego politycznego znaczenia mogła wy-... stąpić w radzie europejskiej, przychodzi do następujących... wniosków: „Koalicyi, choćby robiła i mówiła, co chce, nie... możnaby jednego jednak darować, to jest tego, że... zrzeka się roli, jaka przynależała Francyi. Mimo wszy-

skiego co się stało, mogłaby Francya przy swem bo-... gactwie i swej wielkości wystąpić jeszcze decydująco;... lecz ktoś ją reprezentuje? W czynie inieniu może... ks. Decazes przemawiać? Jakże może się nazwać peł-... nomocnym ministrem narodu, jeżeli należy do gabinetu, który... naród w szachu trzyma? A kogoż mają się re-... prezentanci mocarstw zagranicznych trzymać w Paryżu, od... kogoż dowiedzieć się mają o myślach Francyi? Sto-... imy, by się tak wyrazić, po za koncertem europejskim;... któż nas doprowadził do takiego położenia, któż trzyma... nas w niem? Nieszczęście, które za narzędzie swoje... używa teraz namietności owych stronnictw monarchicz-... nych, których przewódzcy zagarnęli władzę.“ Z tego... wszystkiego wyprowadza République Française wniosek, że... czas największy, aby wybory rozpisane zo-... stały, co nada rządowi stałą egzystencyę.

O tych wyborach a mianowicie ich terminie nie sty-... chać dotąd nie jeszcze stanowczego. Natomiast mimo... zalecania przez ministeryalne okólniki i prasę półurzęd-... ową zgodę i jednosc nie ustają kłótnie pomiędzy skoali-... zowanemi stronnictwami konserwatywnemi a każde stara... się wyzyskać chwilę w celach swoich osobistych. Nie... ustaje też arbitralne prefektów i innych urzędników postę-... powanie. Wszyscy merowie, będący zarazem deputowa-... nymi republikańskimi, mają być złożeni z urzędów a co-... dziennie prawie słychać o dymisyi takich, co się jako... tako wyróżniają jako republikanie. Szynki i oberze za-... mykają prefekci, jeżeli w nich trzymają republikańskie... pisma humorystyczne; gorliwi policyanci notują tych oby-... wateli, co na ulicy czują dziennik republikański. Stow-... warzyszenia agronomiczne bywają rozwiązane, jeżeli po-... padną w podejrzenie, że się zajmują polityką republi-... kąską. Wedle listów osób wiarogodnych na prowincyi... środki te wszystkie nie tylko nie przestraszają ludności... lecz tylko jeszcze bardziej jątrzą i oburzają. W Beziers... chciano dnia 14 m. urządzić uroczystosc z powodu ot-... warcia nowych wodociągów, lecz prefekt zakazał jej, po-... nieważ dzień 14 lipca jest rocznicą zbурzenia Bastyli a... w dniu tym żadna zabawa ludowa odbywać się nie po-... winna.

Bonapartyści rozdzielają teraz wszędzie po Paryżu... fotografie, na których figuruje młody człowiek z podpi-... sem: „Empire Français. Napoléon IV. Empereur.“

Nauczycielom elementarnym zakazano odbywać ze-... brań tygodniowych a przeciw gminnym bibliotekom ludo-... wym wystąpił prefekci zapewne w już w dniach najbliż-... szych. Nauką elementarną zajmuje się obecnie w całej... Francyi 158,850 osób płci męskiej i żeńskiej. Przy pu-... blicznych szkołach dla chłopców zatrudnionych jest z... tej liczby 32,292 cywilnych nauczycieli wyższych a 6440... niższych, 2232 wyższych kongregacyjnych a 4733 ni-... ższych; przy publicznych szkołach dla dziewcząt 10,874... cywilnych nauczycieli wyższych a 2487 niższych — i... 10,830 wyższych nauczycielek kongregacyjnych a 9326... nauczycielek niższych. Przy szkołach prywatnych zaję-... tych jest 1841 cywilnych nauczycieli wyższych a 1324... niższych, 673 wyższych nauczycielek kongregacyjnych a... 2252 niższych, 5426 cywilnych nauczycielek wyższych a... 4309 niższych, 5772 nauczycielek wyższych kongregacyj-... nych a 13,581 niższych. Dodac tu należy, że liczba nau-... czycieli kongregacyjnych na wsi daleko jest mniejsza niż... po miastach, z czego wypływa, że dzieci wiejskie uczą... po większej części nauczyciele cywilni, podczas kiedy... dzieci robotników po miastach udają się pod opiekę... nauczycieli do kongregacyi jakiegokolwiek należącej. —... W samym Paryżu uczęszcza większa część dzieci robo-... tników do szkół Braci chrześcijańskich, ponieważ są tań-... sze niż szkoły cywilne.

Jak XIX. Siècle donosi, przekonał się minister... robót publicznych p. Paris, że wydając okólniki do dy-... rekcyi kolei żelaznych, zagrażający dymisyi tym urzędni-... kom, którzyby agitowali na rzecz opozycyjnych kandyda-... tów, poszedł nieco za daleko i że wezwał dyrekcyę te, aby... okólniki ów uważali za niebyły.

Słychać, że wiehrabia de Greffulche oddał konser-... watywnym komitetom wyborczym do dyspozycyi trzy mi-... liony franków. Na brak pieniędzy więc w żadnym razie... komitety te uskarżać się nie będą mogły.

Wydany z Francyi p. Ruiz Zorilla ogłosił w Lo-... zanie list, w którym dziękuje dziennikom, które wystę-... powały w jego obronie, opowiada swe wydalenie i za-... przecza stanowczo twierdzeniu, jakoby był konspirował... przeciw rządowi hiszpańskiemu i posiadał broń i amu-... niacyę.

HISPANIA.

* Rząd hiszpański na wyspie Kubie ogłosił amne-... styę dla wszystkich politycznych przestępców, oraz dla... powstańców, którzy przed ukończeniem wojny domowej... złożyli broń. Wykluczeni od amnestyi są tylko przy-... wódzcy rokoszu. Podobnych amnestyi ogłaszano już kilka... w nadziei, że przyspieszą koniec rokoszu. Nadzieje te... się nie ziściły, gdyż z powstańców mało który korzystał... z łaski rządu. Czy tą razą skutek będzie lepszy, zob-... aczmy. Jak na teraz, ogłoszenie amnestyi świadczy tylko, że... powstanie nie jest dotąd jeszcze przytłumionem i że... się nawet rząd hiszpański nie spodziewa przeprowadzić... pacyfikacyi przemocy.

Ostatnie telegramy.

(Z biura Wolfa.)

Londyn, 21 lipca. Hobart pasza udał się z dwo-... ma pancernikami na morze Czarne i obejmie w miejsce... Hassana paszy naczelną dowództwo nad flotą.

Carogrod, 20 lipca. Oficjalne depesze z azy-... atyckiego teatru wojennego potwierdzają, że Rosyjanie... stoją na północ Karsu, w kierunku Zaimu; koncentrują... się także pod Bajazydem.

Kragujewacz, 20 lipca. Wybory uzupełnia-... jące do skłupczyny ukończone stanowczo; połowa z 31... nowych wybranych posłów należy do stronnictwa rządowego. Tak tedy stronnictwo to wzrosło w izbie o 15 lub 16... członków. Skłupczyna rozpoczęła obrady nad budżetem.

Lwów, 21 lipca. Oficjalna Gazeta lwowska... zapewnia, że wszystkie alarmujące pogłoski i sensa-... cyjne doniesienia dziennikarskie o groźnem antysojcalnem... wzburzeniu między wiejską ludnością są zupełnie bez... podstawy. Zarazem ostrzega pomieniony dziennik przed... wywołaniem niebezpieczeństwa i odrzuca powyższy przez... tutejsze dzienniki plan utworzenia komitetu bezpieczeń-... stwa, nadmienając, że rząd nie ścierpi podobnej niepo-... wolanej i bezprawnej interwencyi prywatnej.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE I POTOCZNE.

POZNAŃ, 21 lipca.

— † W dniu wczorajszym o 6 godzinie wieczorem... liczne grono krewnych, przyjaciół i znajomych, pomiędzy... którymi widzieliśmy obywateli i z najdalszych okolic na-... szego Księstwa, odprowadziło zwłoki ś. p. pułkownika

Józefa Brezy do kościoła św. Wojciecha, gdzie... przez noc na katafalku złożone zostały. Kondukt ża-... łobny prowadził ks. kanonik Maryjański w otoczeniu li-... cznego duchowieństwa. Za trumną niośn na poduszce... krzyż złoty „virtuti militari“ p. Marcelli Żółtowski. —... Dzisiaj rano po odpiewaniu wigilii odbyło się nabożeń-... stwo żałobne, na które zebrał się w kościele św. Woj-... ciecha znaczny zastęp obywatelstwa z miasta i provin-... cyi. Mowę pogrzebową wygłosił ks. dr. Stabłewski, po-... seł na sejm pruski.

Zmarły w 82 roku życia pułkownik Józef Breza... należał do małej już garstki weteranów naszych, co dłu-... gie lata spędził wśród znojów wojennych, nie szczędząc... krwi własnej, na usługach kraju, przekazując potomnym... piękny przykład miłości ojczyzny, dla której żadna... ofiara nie za wielka.

Ś. p. Józef Breza urodził się 1795 roku w Siekie-... rzyńcach na Wołyniu z ojca Antoniego i Anny z Czar-... neckich. Do szkół oddany w Krzemieńcu za rektorstwa... Czechy i Felińskiego, z chlubą przeszedł wszystkie klasy... i w r. 1817 zaciągnął się w szeregi polskiego wojska. Tu... okazał wielkie zdolności, tak że gdy w r. 1827 wybuchła... wojna rosyjsko-turecka, wykomenderowano ś. p. Józefa do... głównego sztabu armii rosyjskiej. Pod dowództwem Dy-... bicza bałkańskiego spędził ówczesny oficer inżynierji... Breza dwa lata w Turcyi a następnie rok w Bukaresz-... cie przy boku namiestnika Kisielewa.

Powstanie r. 1831 zastało ś. p. Józefa w stopniu ka-... pitana, a jenerałowie Umiński i Łubieński mianowali go... kolejno swym szefem sztabu. Biorąc czynny udział w... wielu bitwach, odznaczył się nie tylko znakomitą zna-... jomością sztuki wojkowej, ale i męstwem osobistém, za... co po bitwie pod Iganiami ozdobiony został krzyżem... „virtuti militari.“ Po kampanii osiedlwszy się w roku... 1833 w Księstwie ożenił się w r. 1843 z Konstancyą... Mycielską i z zamiłowaniem oddał się gospodarstwu.

Ś. p. Józef Breza aż po dni swych ostatek pełnił... gorliwie wszelkie obowiązki obywatelskie — a choć... wiek podeszły nogi nieco osłabiły, nie ominął ani jednych... wyborów, aby osobiście głos swój wrzucić do urny wy-... borczej. Był to wzór Polaka i obywatela, o którym... powiedzieć można, że pracował dla kraju usque ad... finem. — Cześć jego pamięci!

— * W środę złożono na wieczny spoczynek zwłoki... ś. p. Antoniny z Kolanowskich L. wto Rosowej i L. wto Chra-... nowskiej. Zmarła była przez rok cały bardzo czynnym człon-... kiem dyrekcji Towarzystwa pomocy naukowej dla dziewcząt... polskich, a do złożenia urzędowania tego zmusiła ją tylko cho-... roba, która była zarazem powodem zbyt wczesnego jej zgonu. Cześć jej pamięci!

— * Na Górnoszlazaków dotkniętych tyfusem głodowym... otrzymaliśmy od p. Wilkczyńskiego z Wabcza marek 44; ra-... zem złożono dotąd marek 44 i gułd 25.

— Król prokurator ogłasza w części inseratowej dzi-... siejszego Dziennika dwa listy gołdce, 1. za łezkarzem Lu-... dwikiem Woynołodziezem z Galicyi, podejrzanym o po-... pienie ciężkiej kradzieży, 2. za Konstancyą Lunie-... wskim, przybierającym także niekiedy nazwiska: Wiktor O-... strózek, Nivinski, hr. Rozdrażewski, Czerniewski i hr. Tarno-... wski, podejrzanym o oszukiwanie. Obaj mają być oddawieni... do tutejszego więzienia sądowego.

— * Magistrat tutejszy, chcąc dla szybkiego urzędowa-... nia o każdym pożarze, jakiby w mieście mógł powstać, zaprowa-... dził telegraf ogniowy, wzywa obywatelstwu, zamieszczonem po-... między inseratami dzisiejszego numeru Dziennika, właścicieli... owych nieruchomości, przy których druty muszą być przepr-... wodzone, aby zezwolił na ich przymocowanie, dodając, że o to... mieć będzie staranie, aby nieruchomości te nie zostały uszkod-... zone.

— * Jak to już swego czasu donosiliśmy, zniósł naj-... wyższy trybunał wyrokiem z d. 27 zm. wyrok tutejszego sądu... apelacyjnego, uznający hr. Stanisława Platera niewinnym... zarzuconemu mu przewiezienia i oszukiwania, o tyle, że... podstępnie uolwiony został od zarzutu przewiezienia i — w... idealnej konkurencyi, — oszustwa a dalsze postępowanie w tej... sprawie przekazał sądowi apelacyjnemu we Frankfurcie n. O. W... wyroku tym wypowiedział najwyższy trybunał następujące... uwagi godne zdanie prawne: Wymienionego w § 266 kodeksu... karnego przewiezienia przewiezienia się (Untruen) może... pełnomocnik dopuścić się nie tylko przez pozytywne czyny... lecz i przez umyślne zaniechanie rozporządzeń ze szkód... mocodawcy. Hr. Plater bowiem ściągając był dla swego mo-... codawcy hr. Kwileckiej, hipotekę, nie uwiadomiwszy jej o tém, a... oraz zaniechał umieszczyć pieniądze tych gdzieś indziej a w ten... sposób wyrażał szkód swego mocodawcy. Sąd apelacyjny w... Poznaniu nie uprzątnął w tém zaniechaniu przewiezienia, po-... nieważ § 266, 2 kodeksu karnego brzmi wyraźnie: za przewie-... zienie będą karani: pełnomocnicy, którzy pretensjami lub... innemi częściami majątku mocodawcy umyślnie z szkód jego... rozporządzają. Najwyższy trybunał jednak uważa zapatrywanie... to za mylnie, wywołując w swym wyroku, jak następuje: „Po-... wód rozstrzygnięcia polega na ciśnień i dla tego fałszywej... interpretacyi § 266 Nr. 2 kodeksu karnego, ponieważ przyjął... niepodobna, aby wymienione przewiezienie mogło być popełnio-... ne tylko przez pozytywne czynności, lecz przeciwnie wedle za-... miaru i brzmienia dosłownego przepisu prawa także przez za-... niechanie, świadome rozporządzenia pełnomocnika ze szkód... mocodawcy, że przeto w tym kierunku nie ma różnicy w obec... przypadków § 266, 1 i 3 l. c.

— * Dzisiejszy Staatsanzeiger donosi, że nauczycielowi... wyższemu tutejszemu miejskiej szkoły realnej p. dr. Magene-... rowi nadany został tytuł profesora.

— * Asesor regencyjny Löbning przy tutejszej provin-... cjalnej dyrekcji poborów przeniesiony został jako wyższy in-... spektor celny do Mittelwalde na Śląsku, pozaustubowy sędzia... powiatowy Mitschke w Międzyzreczu, mianowany asesorem... regencyjnym, jako tymczasowy zawiadowca urzędu justycya-... ryusza przy tutejszej prowincyalnej dyrekcji poborów a asystent... głównego urzędu celnego Christ w Pogorzeli do Bydgoszczy.

— * Tutejszy komisarz kryminalny Büttner aresztował... dnia 19 bm. w asystencyi dwóch żandarmerji w Kamionie ks. Gi-... dazewskiego ponieważ potajemnie odprawiał czynności duchowne.

— * Pomiędzy inseratami dzisiejszego numeru pisma... naszego powtórzono jest obwieszczenie magistratu, donoszące, że... przy sprzedaży publicznej zastawów, przepadłych w tutejs-...zym lombardzie miejskim, w dniu 23, 24, 25 i 28 maja br. o-... kazała się przewyżka dla kilku zastawników, a oraz wzywając... właścicieli kwitów lombardowych pod nr. 17,289 do 23,260 i... pod nr. 1 do 2242, aby po ową przewyżkę zgłosili się najpóź-... niej do 4 sierpnia br. do kasy lombardowej, gdyż inaczej... przekazana zostanie miejskiej kasie ubogich.

— * Położony w wsi Ziełenów pod nr. 4 folwark, na-... leżący do Romalda Kortkowskiego, obejmujący 112 hekt., 67... arów i 70 prętów kwadr. obszaru, będzie drogocniejszą... subhasty sprzedany w sobotę dnia 20 października 1880 r. o 10... godzinie przed południem w tutejszym nowym gmachu... sądowym przy Wilhelmowskiej ulicy w izbie pod nr. 61. Odo-...śno obwieszczenie z 12 bm. znajduje się w części insera-... towęj dzisiejszego Dziennika.

— * Wczorajszego wieczora zgorzał w Bydgoszczy... stary gmach seminaryjski, położony pomiędzy nowym gmachem... a kościołem garnizonowym. Ogień wybuchł podobno w ku-... chni, żądł przenosił się na część frontową, a następnie na ko-... ściół garnizonowy i obrocił w perzynę jego wieżę. W zgorza-...łym gmachu znajdowały się na II piętrze pomieszkania dwóch... nauczycieli seminaryjskich, którzy znaczne ponieśli straty. Obu... nie było wcale w domu, bo korzystając z ferji udali się z od-... wiedzinami do znajomych i krewnych.

— * Dobra grodzkie miały być podzielone pomiędzy... syna i zięcia zmarłego ich właściciela. Ponieważ jednak to-... czona w tej mierze umowa nie doprowadziła do pomyślnego... rezultatu, gdyż z jednej strony objawiano pretensye, na... które druga strona zgodzić się nie chciała, przeto podano do... sądu wniosek o subhastacyę tychże dóbr celem podziału.

— * Kilka jesiotrów musiało się w Warcie zabłąkać aż... do Pogorzeli, ponieważ rybacy tamtejsi przywieźli w tych... dniach do Środy kilka ryb takich, z których jedna miała dłu-... gości 7', innych pięć 4' i 5'.

— * Dotychczasowy powiatowy budowniczy powiatu... średzkiego p. Klein został emerytowany a miejsce jego powie-... rzono p. Łukomskiemu.

— * Sąd powiatowy średzki skazał koncypianta N. w... Środzie na 15 grzywien za to, że bez pozwolenia zajmował się... funkcją agenta emigracyjnego.

— * Aspirant pocztowego R. w Środzie skażł się tamtejszy na 6 miesięcy więzienia za to, że przeniewierzył 39 marek pieniędzy pasażerskich.

* **Kalendarz.** Jutro w niedzielę dnia 22 lipca Maryi Magdaleny; w kalendarzu słowiańskim Bolesława.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 5, zachód o godzinie 8 minut 7.

Dnia 22 lipca 1342 pokój z Krzyżakami. — 1400 przeniesienie akademii krakowskiej do gmachu św. Anny. — 1443 wyprawa Władysława III przeciw Turkom. — 1831 bitwa pod Dziegielcem.

Pojazdy w poniedziałek dnia 23 lipca Apolinarego bisk. w kalendarzu słowiańskim Żeliszawy.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 6, zachód o godzinie 8 minut 5.

Dnia 23 lipca 1400 uroczysty wjazd Władysława III do Budy. — 1508 pobicie Tatarów pod Wronową. — 1657 Rakoczy przyjmuje uciążliwe warunki pokoju. — 1792 Stanisław Poniatowski przystępuje do Targowicy. — 1793 Targowiczanie podpisują rozbiór kraju. — 1831 bitwa pod Raciążem.

PRZYBYLI DO POZNANIA

dnia 20 lipca.

BAZAR. Moszczeński z Korzęcina. Pałczyński z Zakrzewa. Głębocki z Warszawy. Ks. Wojciechowski z Gniezna. Hr. Czapski z Bukowca. Skarżyński z Chetkowa. Chłapowski z Kopszawca. Łącki z Konina. Żółtowski z Ujazdu. Hrabia Sokolnicki z Kajewa. Stabrowski z Zalesia. Chłapowski z Turwi. Hr. Dunin z Broniszewic. Dr. Zaremba z Pierzchna. Panie Breza z Świątkowa. Zychliński z Usarzewa i Hr. Mielżyński z Chobienic. Stabrowski z Sielachina. Hr. Mielżyński z Kąkolewa. Skórzyński z Kretkowa. Zielenacki z Kurcowa. Łącki z Posadowa. Żółtowski z Nekli. Moszczeński z Stepuchowa. Niegolewski z Niegolewa. Hr. Skórzyński z Lubostonia. Wolniewicz z Dembica. Kocorowski z Izabeli. Panie Stabrowska z Wilkowa i Białkowska z Chudzie.

LUZINSKIEGO GRAND HOTEL DE FRANCE. Szymoński z żoną z Ochli. Mieczysław z Królestwa Polskiego. Hr. Mielżyński z Siedmiorogowa. Rembowski z Golin. Sielachowski z Brzezia. Haza Radlic z Lewic. Hrabowie Dąbscy z Zakowa. Bniński z żoną z Łekna. Bniński z żoną z Cmachowa i Bniński z Chraplewa. Żółtowski z Czaczca. Chłapowski z Bonikowa. Dziembowski z Roszkowa. Tauber z Raciborza. Schmidt Neufeld z Berlina. Sławiński z Warszawy. Pani hr. Potocka z familii z Galicyi.

Ostatnie wiadomości.

(Z biura Wolfa.)

Orsowa, 20 lipca. W Widyniu panuje wielki niepokój. Dowódcy okrętów wojennych tureckich, zamkniętych torpedami na kanale macezyńskim, zmuszeni będą z powodu braku żywności albo zatopić swe okręty, albo wydać je w ręce nieprzyjaciela.

Carogród, 20 lipca. Achmed Ejub pasza objął w miejsce Abdul Kerima naczelną dowództwo w Bułgarii. Sulejman pasza zaś objął naczelną dowództwo w Rumelii celem obrony Adrianopola.

Wiedeń, 20 lipca. Do Deutsche Ztg. donoszą z Zimnicy pod dniem 18 lipca, że car i carewicz przenieśli swe główne kwatery do Pawlo. Rosyjanie ponieśli pod Nikopolis znaczne straty. Komunikacja przez most na nowo przerwana została.

London, 21 lipca. Wedle rannych dzienników otrzymał urząd arsenałowy w Portsmouth rozkaz do przygotowania na 25 lipca transportowych okrętów dla armii a mianowicie „Crocodile”, „Malabar” i „Euphrat”. O przeznaczeniu tych okrętów nie wiadomo. — Daily Telegraph donosi nadto, że rząd zamierza obsadzić Galipoli.

HANDEL, PRZEMYSŁ I GOSPODARSTWO.

(W) Poznań, 21 lipca. Sprawozdanie tygodniowe z obrotu ziemiopłodów. Powietrze ubiegającego tygodnia było także bardzo nieładne, gdyż przy chłodnej temperaturze prawie odczuwano deszczowe przepady. Dla sprzętu żyta deszcze te bardzo nie na czasie i budzą dla tego już rzeczywiste obawy, ile że go wiele już na polu leży posieconego; zresztą byłoby piękne powietrze i dla innych zbóż i kartofli pożądane. Żyto obficie chwilo plon obfity; z jarzyn natomiast gospodarze nasi nie są zadowoleni. Na targach tutejszych żadnych prawie w tym tygodniu nie było ofert — ofiarowywane zaś drobności pochodziły z okolic Bydgoszczy po największej części i z Prus Królewskich. Zapasy starego zboża bowiem wszędzie wyczerpane. Przy dominujących żądaniach na eksport i konsumpcję był interes dla braku ofert bardzo ograniczony a potrzeby nie zostały pokryte. Kolejami wysłano od 14 do 20 lipca: 180 węgeli pszenicy, 328 w. żyta, 23 w. jęczmienia, 54 w. owsa, 16 w. grochu, 6 w. łubin, 8 w. wyki i 458 w. nasion olejnych. Ceny pszenicy przy żywym na eksport popycie były wyższe, najpiękniejsze gatunki osiągały zawsze ceny po nad notowane, 34-270 m. żyto znajdowało ożywioną ochotę do kupna a ceny były znacznie wyższe, 180-192 m., rosyjskie 156-162 m.; jęczmień żądany i wyżej, 147-162 m.; owses łatwo się sprzedawał na konsumpcję, 125-156 m.; groch na paszę poszukiwany, na paszę 138-144, do gotowania 156-165 m.; łubin bez ofert; wyka wyżej, 114-123 m.; tataraka stała, 114-120 m.; nasiona olejne w skutek wyższych cen oleju po cenach zwykłych, oferty stosunkowo małe, rzepik zimowy 303-309 m., rzepik zimowy 300-306, wilgotny 285-294 m., wszystkie per 1000 kilo. Mąka w skutek wyższych cen zboża wyżej; pszena nr. 0 i 1 17.50-19.50 m., rżana nr. 0 i 1 13-14 m. per 50 kilo.

Na giełdzie. Żyto. Przy zupełnym prawie braku udziału

był obrót podczas całego tygodnia nader mały. Tendencja była przymiara, gdyż brakło sprzedawczych. Na rachunek rosyjski nadeszły zlecenia do zbycia na jesień. Notowano na lipiec 160-150, lipiec-sierpień i sierpień-wrzesień 153-157, na jesień 156 m. per 1000 kilo.

Okowita. Bez żadnego bodźca zewnętrznego był interes na tutejszej giełdzie nader ograniczony. Na termin zimowy nadeszły sporadyczne zlecenia do kupna, w ogóle jednak nie było prawie żadnego w interesie udziału zamiejscowego. Uspokojenie targu było przymiara, gdyż zawsze więcej było sprzedawczych niż kupujących. Składy tutejsze zredukowały się do 1 1/2 mil. litrów. Notowano na lipiec 49.40-49, sierpień 49.40-20, wrzesień 50.30-50, październik 49.40-49, listopad-grudzień 48.40-20 marek per 100 litrów a 100 proc.

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE.

Giełda poznańska, 21 lipca.

Stan powietrza: pochmurne.

Żyto: spok.

Cena wypowiedziana — Wypowiedziano — cetr. na lipiec 160.—, lipiec-sierpień 158.—, sierpień-wrzesień 157.—, wrzesień-październik —, jesień 156.

Okowita: słabo.

Cena wypowiedziana — Wypowiedziano —, litrów; — lipiec 48.50 —, sierpień 48.60 —, wrzesień 49.40 —, październik 48.60, listopad 47.70, grudzień 47.70 —, m.

Okowita w miejscu (bez beczki) 48.90 pl.

(W) Poznań, 20 lipca. Ceny maki. Pszena nr. 0 i 1 17-19 —, rżana nr. 0 i 1 12.50-13.50 m. per 50 kilo.

(Sprawozdanie giełdowe) Poznań, 21 lipca. 4% nowe listy zastawne poz. 94.90, 4% nowe listy rentowe poz. 95.50, 5% powiatowe obligacje 101.50, 4 1/2% powiatowe obligacje 98.—, 3 1/2% szlaskie listy zastawne 85.—, 4% szlaskie listy rentowe 95.30, Kwiecień, Potocki i Sp. (Bank rolniczy) 62.—, Pozn. akcyjne Stowarzyszenie sprytowe 41.—, Poznański bank prowinc. 100.50, 4 1/2% pruska pożyczka ukonsolid. 104.—, 3 1/2% obligi długu państwa 92.75, Marchijsko-pozn. kolei żelaznej 135.50, Marchijsko-pozn. k. z. 5%, akc. zakl. 67.50, Starogardzko-pozn. k. z. 100.50, Warszawsko-wiedeńsk. k. z. 157.50, Austriackie noty bankowe 163.—, Polskie likw. listy 55.50, Rosyjskie noty bankowe 213.50-214 m.

Giełda bydgoska, 20 lipca.

Pszenica: 220-250 m.

Żyto: 154-172 m.

Jęczmień: bez obrotu.

Owies: 140-164 m.

Groch do gotowania 154-160, na paszę 133-142 m.

Rzepak: 275-290 m.

Łubin niebieski — m. — wszystko per 1000 kilo wedle gatunku i wagi efektywnej.

Okowita: 50.25 m. per 100 litrów a 100 proc.

Giełda wrocławska, 20 lipca.

Żyto: per 1000 kilo niżej; na lipiec 151. żąd. i ofiar, lipiec-sierpień 151- żądano, sierp-wrzes. — plac, wrzesień-październik 150.50-150 placono październik-listopad 149.— marek żąd.

Pszenica per 1000 kilo 236 marek żądano, — na lipiec-sierpień 236—m. żąd., wrzesień-październik 210 mr. żąd.

Jęczmień: per 1000 kilo — m. żąd.

Owies: per 1000 kilo 123.— marek żądano, na lipiec-sierpień 123.— żądano, sierpień-wrzesień —, na wrzesień-październik 130.— m. żądano.

Groch do gotowania 154-160, na paszę — m. placono.

Rzepak: per 1000 kilo — m. żąd.

Rzepak zimowy: per 100 kilo na czerwec —, żąd.

Olę rzepiowy per 100 kilo stałej; w miejscu 70.50 m. żąd., na lipiec 63.50 lipiec-sierp. 63.—, wrzesień-październik 68. mr. żąd. 67.50 ofiarow., październik-listopad —, listopad-grudzień — marek żąd.

Okowita: per 100 litr. stałej; — w miejscu 50.20 marek żąd., na lipiec i lipiec-sierpień 49.30 ofiar., sierpień-wrzesień 49.30 ofiar. 49.40 żąd., wrzesień-październik 50.— m. żądano, październik-listopad —, żąd.

Łubin bez dowozu, per 100 kilo żółty 11.40-12.10-14 m., niebieski 11.30-12.80-13.80 m.

Ceny ustanowione przez miejską deputację targową.

	Per 100 kilogramów					
	ciężki	średni	lekki	ciężki	średni	lekki
Pszenica biała	22 80	22 30	21 50	23 90	21 40	20 40
„ żółta	22 40	21 80	21 40	23 50	21 00	20 20
Żyto	19 50	18 90	17 80	17 20	16 40	14 90
Jęczmień nowy	15 20	14 80	14 20	14 —	13 30	12 40
Owies nowy	14 40	14 30	13 90	13 50	13 10	12 20
Groch	16 40	16 10	15 30	14 50	14 —	13 30

Gdańsk, 20 lipca.

Sprawozdanie J. Fajana.

Powietrze: pochmurne, deszczem zagrażające; wiatr północno-zachodni.

Pszenica loco była dziś przy słabych ofertach i małym wyborze w słabym usposobieniu, bez ochoty do kupna i zaniebdana; tylko 30 ton sprzedano a placono za jasno psstr 129 funt. 272.50 m., rosyjską dobrą 127 funt. 225 m. 134 funt. 253 m. per ton. Termina zaniebdane lipiec-sierpień 251 m. ofiarowano, sierpień-wrzesień 240 m. ofiarowano, wrzesień-październik 232 m. pl. i żąd., październik-listopad 230 m. żądano, kwiecień-maj 1878 r. 225 m. żądano. Cena regulacyjna 261 marek.

Żyto loco słabo dowiezione stale; rosyjskie 119, 119/20 funt. po 144, 144.50 m. per ton kupowano. Termina na lipiec-sierpień 150 m. żądano, wrzesień-październik 143 marek ofiarowano. Cena regulacyjna 150 marek, dolno-polskiego 162 marek.

Rzepak loco suchy żądany i z łatwością sprzedajny, towar wilgotny posłani zaniebdany. Placono wedle dobroci 310, 312, 313 m. per ton. Termina, wrzes-październik za dolno-polski 325 m. żąd. 318 m. ofiar.

Berlin, 20 lipca.

Urzędowe sprawozdanie giełdy berlińskiej.

Pszenica loco trzyma się. Termina niżej. Wypowiedz. 3000 cetr. Cena wypowiedziana 267 mr. per 1000 kilo. Loco 203-270 wedle gat., żółta marchijska i szlaska 258-265 — mr. z kolei placono; żółta-czerw. na ten miesiąc 268-266 mr. pl., żółta — z spichrza pl. cena przecięciowa m., lipiec-sierp. 230 — pl., sierp-wrzes. — wrzesień — pl., wrzesień-paźd. 224.5-223.5 pl., październik — pl., październik-listopad 223-221.5 pl., listopad-grudzień 222-220 pl.

Żyto loco niejaki handel. Termina stałej. Wypowiedz. 19,000 cetr. Cena wypowiedziana 150.— m. per 1000 kilo. Loco 150-186 — marek wedle gatunku; piękne nowe — z kolei i ze statku pl., ros. 150-162 m. z kolei i ze statku pl., krajowe 180-185 m. z kolei i ze statku pl., mocno nadps. ros. — z kolei pl., na ten miesiąc 151-149.5 plac., cena przec. — m., lipiec-sierpień 150-149 — plac., sierpień-wrzesień — plac., wrzesień-październik 151-150-150.5 plac., październik-listopad 151-150.5-151 pl., listopad-grudzień — placono.

Jęczmień per 1000 kilogr. wielki i mały 120-175 marek wedle gatunku.

Owies loco słabo. Termina spokojne. Wypowiedz. — cetr. Cena wypowiedz. — m. per 1000 kilo. Loco 120-168 m. wedle gatunku, wsch. i zach. prus. 146-157 z kolei pl., ros. ord. — z kolei plac., na ten miesiąc 141.—nom., cena przec. — m., lipiec-sierpień 141. m. nom., sierpień 141. nom., sierpień-wrzesień — plac., wrzesień — na wrzesień-paźd. 144.—pl., paźdz-listopad 145-144.5 plac., listopad-grudzień — plac.

Kukurudza loco stałej. Termina bez obrotu. Wypowiedziano — cetr. Cena wypow. — m. per 1000 kilo. Loco 126-136 m. wedle gat.; rumuńska — z kolei pl. moldawska nadps. — z kolei pl., tur. — z statku pl., węg. — z kolei pl., na ten miesiąc 130 żąd., lipiec-sierpień — plac., sierpień-wrzesień — plac.

Groch per 1000 kilo. do gotowania 157-183 marek wedle gatunku, na paszę 140-156 m. wedle gatunku.

Mąka rżana. Wypowiedziano — cetr. — Cena wypow. — m. per 100 kilogr. Nr. 0 i 1 per 100 kilogr. brutto z miechem płynąca — placono, na ten miesiąc 22.05-22.— pl., lipiec-sierpień 22.05-22.— placono, sierpień-wrzesień 22.05-22.— plac., wrzesień-październik 22-21.90 — plac., październik-listopad 22-21.90 — pl., listopad-grudzień 22-21.90 — pl.

Nasiona olejne per 1000 kilogr. Wypowiedziano — cent. Cena wyp. — marek. Rzepak zimowy — m. Rzepak zimowy — mar. placono. Rzepak latowy — m., nasienie lnicze — m.

Olę rzepiowy słabo. Wypowiedziano z beczką — cetr., bez beczki — cetr. Cena wypowiedziana z beczką — m., bez beczki — marek per 100 kilogr. Loco z beczką 72 marek, bez beczki 70.5 m., na ten miesiąc 70.4-70.5 — plac., cena przecięciowa — m., na lipiec-sierpień 70-69.8 mr. pl., sierpień-wrzesień — plac., na wrzesień-październik 70-69.5 — plac., na październik-listopad 70-69.5 plac., listopad-grudzień 70-69.8 ofiar., na grudzień-styczeń 1878 — pl.

Olę iniany per 100 kilogramów bez beczki w miejscu — marek. Dostawy — m.

Olę skalny wnoszą się. Rafinowany (Standard white) per 100 kilogr. z beczką w partyach o 50 bar. (125 cetr.) Wypowiedziano — cetr. Cena wypow. — m. per 100 kilogr. Loco 30 — marek, na ten miesiąc 28. mr., cena przecięci. — mar., na lipiec-sierpień — placono, sierpień — pl., sierpień-wrzesień — plac., wrzesień-październik 27.8-28.3-28 m. plac., październik — pl., październik-listopad — m. pl., listopad — pl., listopad-grudzień 29-29.7-29.5 m. pl., grudzień — pl., grudzień-styczeń 1878 — pl.

Okowita słabo. Wypowiedziano —, litrów. — Cena wypowiedziana — marek per 100 litrów a 100 proc. — pr. z b. Loco z beczką — plac., na ten miesiąc 50.—nomin., — cena przecięciowa — marek, na lipiec-sierpień 50.—nomin., sierpień — plac., sierpień-wrzesień 51.1-50.5-50.7 — placono, wrzesień-październik 51.8-51.4 — placono, październik-listopad 51-50.6 — plac., listopad-grudzień — pl., grudzień-styczeń — plac., styczeń-luty 1878 — pl., luty-marzec — pl., kwiecień-maj 1878 52.5 plac.

Okowita per 100 litrów a 100 proc. = 10,000 proc. bez beczki loco 50.9 — plac. ze spichrza — pl.

Sprostowanie. Wczoraj: Pszenica na ten miesiąc 268.5 pl.; żyto na lipiec-sierpień 151.5-151 pl.

Kursa telegraficzne.

(Notowane z dnia 20 lipca.)

SZCZECIN, 20 lipca 1877.			
Pszenica słabo.	239	Okowita słabo.	50 50
na lipiec-sierpień	232 50	w miejscu	50 30
na wrzesień-październik	226 —	na lipiec-sierpień	50 30
Żyto niżej.		na sierpień-wrzesień	50 30
na lipiec	145	na wrzesień	51 30
na lipiec-sierpień	145	Owies	
na wrzesień-październik	147	na wrzesień-październik	143 50
Olę rzep. spok.		na	—
na lipiec	69 50	Olę skalny	
na wrzesień-październik	69 —	w miejscu	—
		na jesień	13 25
BERLIN, 20 lipca 1877			
Pszenica słabo.	250	Owies	141 —
na lipiec-sierpień	223	na lipiec-sierpień	—
na wrzesień-październik	223	Gal. kol. Kar. Ludwika	93 25
Żyto słabo.		Pruskie oblig. państw.	92 60
w miejscu	150	Nowe pozn. listy zast.	94 90
na lipiec	150	Pozn. rent. listy	95 60
na lipiec-sierpień	149 50	Austr. losy z r. 1860	103 —
na wrzesień-październik	150 50	Włoska renta	70 75
Olę rzep. stałej.		Amerykański	99 40
w miejscu	70 40	Pozłotka turecka	9 40
na lipiec	70 40	Polskie listy likwidac.	55 50
na wrzesień-październik	69 60	Rosyjskie banknoty	113 60
Okowita stałej.		Austr. renta srebrna	56 —
w miejscu	50 90	Austr. akcyje kredytowe	258 —
na lipiec-sierpień	50 60	Kolęj żelazna państwowa	398 50
na sierpień-wrzesień	50 60	Lombardy	117 —
na wrzesień-październik	51 30	Uspok. dobre.	—

(Nadesłano.)

Wszystkim chorym wzmocnienie i zdrowie medycyny i bez kosztów przez środek pożywny

Revalescière du Barry z Londynu.

Od lat 30-tu żadna choroba nie oparła się tej jemu potrawie zdrowia i takowa okazuje się skuteczną u dorosłych i dzieci bez medycyny i bez kosztów we wszystkich chorobach żołądkowych, piersi, płuc, wątroby, gruźlicy, ry, oddechu, pęcherza i nerek, tuberkulozie, suchoty, bóści, hemoroidów, puchlinie, febrze, zamętu, uderzeniu do głowy, szumowi w uszach, słabości i womitom, w czasie ciąży, diabecie, melancholii, chudnięciu, reumatyzmowi, podagrze, blednicy; służy także za lepsze pożywienie dla dzieci ssających ząz od urodzenia, aniżeli mleko matki. — Wyciąg z 80,000 certyfikatów o uzdrowieniu, które opiewają wszelkiej medycynie, pomiędzy niemi certyfikaty Dr. W. radcy medycznego Dr. Angelstein, Dr. Shoreland, Dr. O. bell, profesora Dr. Dédé, Dr. Ure, hrabiny Castl Stuart, maryniny de Bréhan i wielu innych wysoko postawionych posyła się franko na żądanie.

Skrócony wyciąg z 80,000 certyfikatów.

Nr. 62476. Dobremu Bogu i panu niech będą dzięki Revalescière usunęła zupełnie 13 letnie bólesci moje żołądka i nerwów w połączeniu z ogólną słabością i nocnym potem. J. Compere, proboszcz, Sainte Romaine des Haies, Nr. 79211. Orvaux. 15 kwietnia 1875. Od lat czterech używam szacownej Revalescière i nie cierpię już więcej na le w łędwach, które trapiły mnie przez długie lata. W 93 roku życia, cieszę się jak najzwyklejszym zdrowiem.

X. Leroy, proboszcz, mitów, zatwardzenia i guchoty zupełnie uleczoney.

Nr. 62845. Proboszcz Boileau z Ercanville. Z astmą częstym zaduszeniem zupełnie uleczoney.

Nr. 64210. Margrabina Bréhan uleczona z 7 letniej choroby wątroby, bezsenności, drżenia na wszystkich członkach, wzdęcia i hypochondrii.

Nr. 75877. Florian Köller, k. c. administrator wojskowy Grosswarden, uleczony z kataru, płuc i rur płucowych, zanieczyszczenia i ciśnieniu w piersiach.

Nr. 75970. Pan Gabriel Teschner, słuchacz publicznej wyższego zakładu handlowego w Wiedniu, uleczony z częstego bólu piersi i rozstrojeniu żołądka.

Nr. 65517. Panna de Montlouis, uleczona zniecierpliwienia i wycieńczenia.

Nr. 75928. Baron Sismo uleczony z 10-letniego sparania rąk i nogi itd.

Revalescière jest cztery razy tak pożywną jak m. i oszczędza u dorosłych dzieci 50 razy inne środki i potrawę. Cena Revalescière za 1/2 funta 1 Mr. 80 fen., 1 3 Mr. 50 fen., 2 funty 5 Mr. 70 fen., 12 ff. 28 Mr. 50 fen.

Revalescière Chocolatée 12 filiżanek 1 Mr. 80 fen., 24 filiżanki 3 Mr. 50 fen., 48 filiżanek 5 Mr. 70 fen. itd.

Revalescière Biscuites 1 funt 3 Mr. 50 fen., 2 funty 5 Mr. 70 fen.

Do nabycia przez Du Barry et Comp. Berlin W. 28 Passage (Kaiser Gallerie) i u wielu dobrych aptekarzy, dyalistów, specyfistów i sprzedających delikatesy w całym kraju, w Rawiczu u J. Mroczkowskiego, w Poznaniu O. Weiss — Czerwona apteka, Krug i Fabriciusa.

Żadna jeszcze książka tak przedko rozsprzedana została, jak Dra Airy metoda naturalnego leczenia.

Wszystkim zatem chorym zaleca aby tę sławną książkę sobie kupili, kosztuje ona tylko 1 i jest prawie w każdej księgarni na składzie. Powodem jest to, że ta książka poszyciła, może, spowodowała, iż maite nasiadowane przedruki jej już się pojawiły, są one jednakże wszystkie bez wyjątku bezcenne i z wyżej wymienioną książką wcale nie identycznymi. Będzie więc w interesie szanownych czytelników, aby przy kupnie tylko: Dra Airy wydanie oryginalne i oryginalne, wydane przez Richtera Verlag Anstalt (księgarnia nakładową) w Lipsku żądali i tylko prawdziwe wydanie przyjmowali.

Bez ratunku, zginiemy! — bywała odpowiedź dla niedoświadczonego, który cierpiał na rozstrojenie nerwów, na chorobliwą słabość, na skutki dawniejszych nadużyć itd., która odzywała się do niego na każde do nauki wystosowane pytanie i wszelkie odejmowała mu nadzieję wyzdrowienia. Dla takich cierpiących, którzy nie mieli racjonalną pomocą użycie preparatu Caca (Pigułki Nr. III za pudełko 1 Mr. 80 fen. i 1/2 Mr. 80 fen.). Blizsze szczegóły w przepisie używania i w broszurze, której w Poznaniu u aptekarza A. Pfuhl bezpłatnie stać można.

Elzbiety Kesslerowej Eau pour les pieds zapobiega odparzeniu nóg, wzmacnia skórę na nogach i usuwa niemiły zapach potu także pod pachami, flakonik 2 marki 25 fen. Elzbiety Kesslerowej masę na guzy usmiera natychmiast ból i palenie i usuwa guzy, pudełko po 1 mr. 50 fen. E. Kesslerowej masę na nagietki jako unicum chłubnie znane, usuwa bez bólu wszelkie gatunki nagietków bez krąpania, pudełko 1 mrk. 50 fen. do nabycia w Poznaniu u J. Plantera i Chwaliszewo. (2353)

Panu J. W. Beck w Poznaniu.

Pański „płyn na reumatyzm” jest jedynym środkiem, który wszelkich środków używaliśmy bez skutku, Panu dziękuję za przynajmniej, że swym „płynem na reumatyzm” przynosisz ulę cierpiącym ludzkości.

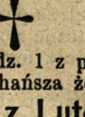
Leon Grzymala Gorazdowski, major. Glogów, 9 czerwca 1877. (3352)

Dziś dnia 20 b. m. zasnęła w Rydlewie Augustyna z Baranowskich Cichowicz.

Pogrzeb odbędzie się w Żninie w niedzielę 22 bm. o godzinie 6 wieczorem, nabożeństwo żałobne nazytutrz o godzinie 9 rano, o czym krewnym i znajomym donoszą ciężko strapieni

maż i dzieci.

Dzisiaj o godz. 1 z poł. zasnęła w Bogu najukochańsza żona moja Florentyna z Lutomskich Hübner.

Eksportacja zwłok odprawi się w poniedziałek 23 lipca o godz. 10 z rana do parafialnego kościoła w Ostrowie a po odbytem nabożeństwie żałobnym pogrzeb, o czym donosi w głębokim smutku pogrążony maż z pozostałymi sierotami W. Hübner, nauczyciel.

Ostrów, 20 lipca 1877. (3680)

Bekanntmachung.

Bei dem am 23, 24, 25 und 28 Mai cr. erfolgten öffentlichen Verkauf der in der hiesigen städtischen Pfandleih-Anstalt verfallenen Pfänder hat sich für mehrere Pfandschuldner ein Ueberschuss ergeben.

Die Eigentümer der Pfandscheine Nr. 17289 bis 23260 und von Nr. 1 bis 2242 werden hierdurch aufgefordert sich spätestens bis zum

4 August 1877

bei der hiesigen städtischen Pfandleih-Kasse zu melden und den nach Berichtigung des empfangenen Darlehens und der bis zum Verkauf des Pfandes aufgelaufenen Zinsen und Kosten noch verbleibenden Ueberschuss gegen Rückgabe des Pfandscheines und gegen Quittung in Empfang zu nehmen, widrigenfalls

Bekanntmachung.

Im Interesse des Feuerlöschwesens soll hier selbst ein Feuerlösch-Graph eingerichtet werden, welcher den Zweck hat, der Feuerwache auf das Schnellste den Ort eines entstandenen Feuers zu melden. (3688)

Wir ersuchen hiernit die Besitzer derjenigen Grundstücke, an welchen die Drathleitung vorüberführen muss, die Anbringung der letzteren an ihren Grundstücken gestatten zu wollen. — Es wird unsererseits dafür

Wielka wyprzedaż tapet.

Skład konkursowy B. Altmack'a, składający się z 80,000 zwojów tapet 100 tuzinów rolosów mat kokosowych, dywanów woskowych, rozet, listew złotych itd. itd. ma jak najprędzej en gros i en detail być wyprzedany. PP. budowniczych, właścicieli domów i składów tapet uwagę zwraca się na tę rzadko się nadarzącą sposobność. Wyprzedaż znajduje się w dotychczasowym lokalu handlowym.

Zalecane w słabościach gardła, chrypcy, zapaleniu gardła, zawrzed waceniu w ustach, cuchnącem oddechowli i rzygach w gardle i gębie przez palenie tytoniu, zapobiegają działaniu merkuryuszu. Lekkarze zalecają szczególniej kandydziejom, mówcom, profesorom i śpiewakom, albowiem utrzymują siłę organu głosu i zapobiegają strudzeniu gardła. W Pa-ryżu w aptece p. Dethan, Faubourg St. Denis, 90; i u wszystkich znaczniejszych aptekarzy, którzy utrzymują środki lekaarskiej zagraniczne

STECKBRIEF.

Der Drechsler Ludwig Wojoldowicz aus Galizien, zuletzt in Posen, 29 Jahr, von kleiner Gestalt, blasser Gesichtsfarbe, mit braunem Haar, grauen Augen, langer gebogener Nase, defekten Zähnen, breitem Munde, bartlos, mit einer Narbe am rechten Arm, ist wegen wiederholten schweren Diebstahls zu